

Megbízó: Kisbér Város Önkormányzata
2870 Kisbér
Széchenyi u.2.
Tervszám: 251

KISBÉR VÁROS

VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI TERVE

Rajzjegyzék

Rsz:

1.	Áttekintő helyszínrajz
2.1.-2.4	Meglévő állapot helyszínrajzai
3.1.-3.4.	Fejlesztési javaslat helyszínrajzai

Készítette: **Kolossváry Gáborné** VZ-TEL, TER, VKG / 07-0223
Horváth Gyula VZ-TEL, TER, VKG, TV, SZÉM3 / 07-0226
Kocsis Katalin VZ-TEL, TER, VKG / 07-0753
Szauer Ákos

Székesfehérvár
2016. október hó

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	4
1.1. Felhasznált dokumentációk, adatszolgáltatások.....	4
2. Meglévő állapot leírása, jellemzése, települési adottságok ismertetése.....	4
2.1 Települési adottságok.....	4
2.2 Domborzat.....	5
2.3 Talaj	5
2.4 Éghajlat	5
2.5 Növényzet.....	6
2.6 Felszín alatti vizek.....	6
2.7 Felszíni vizek	6
2.7.1 A vízrendszer ismertetése	6
2.7.2 Kisbér város csapadékvíz elvezető rendszereinek befogadói	7
2.7.3 Kisbér város csapadékvíz elvezető rendszere	8
2.8 Közműkezelők.....	8
3. A település vízkár veszélyeztetettségének meghatározása	9
3.1. Jellemző vízkár jelenségek.....	9
3.2. Települések veszélyeztetettségi alapon történő besorolása	10
4. Védművek és védekezési lehetőségek	11
5. Védelmi fokozatok elrendelésének szabályai.....	11
5.1 Az elrendelés előzményei, információk.....	11
5.2 Helyi vízkár	12
5.2.1 Védekezési fokozatok helyi vízkár esetén.....	12
5.2.2 Feladatok a helyi vízkár elleni védekezés egyes fokozataiban.....	13
6. Az önkormányzati védelmi szervezet feladatai	14
6.1 Védekezésben részt vevők feladatai	14
6.1.1 Védelemvezető és helyettese	14

6.1.2	Műszaki irányítók	16
6.1.3	Elhelyezésért és élelmiszer ellátásért felelős.....	16
6.1.4	Irodai szakcsoport, riasztó-tájékoztató felelős.....	17
6.1.5	Egészségügyi felelős	17
7.	Cselekvési program	17
7.1	A védekezési időszak feladatai	18
7.1.1	A vízkár elhárítási helyzetet megelőző, felkészülési időszak feladatai	18
7.1.2.	Védekezési időszak feladatai	18
7.1.3	A védekezés megszűnését követő intézkedések	19
8.	Védekezési időszakon kívüli feladatok	19
8.1.	Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások.....	19
8.2.	Védképes állapot fenntartása	20
8.3.	A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések	20
9.	Korábbi védekezések tapasztalatainak értékelése.....	21
10.	A vízkárelhárítás vízügyi ágazati irányítási rendszere (Országos Műszaki Irányító Törzs, OMIT)....	21
11.	Védekezéssel összefüggő jogszabályok jegyzéke	23
11.1	A vízkárelhárításra vonatkozó főbb jogszabályok	23
11.2	A vizek kártételei elleni védekezésre vonatkozó jogszabályok kivonatos áttekintése a helyi vízkár elleni védekezés tekintetében	24
11.3.	Katasztrófavédelemmel, polgári védelemmel összefüggő joganyagok	28
11.4	Védekezés költségeinek elszámolásával, megtérítésével kapcsolatos joganyagok	29
11.5	Kártérítésre, kártalanításra vonatkozó joganyagok és szabályok	29
11.5.1	Kártalanítás	29
11.5.2	Kárenyhítés	30
11.5.3	Helyreállítás.....	30
12.	Kötelező dokumentációkra vonatkozó joganyagok (melléletekben)	30

Melléletek

1. Bevezetés

Kisbér Város Önkormányzatának megbízásából készült a tárgyi vízkárelhárítási terv, a város helyi vízkárelhárítási feladatainak ellátására, a 1995.évi LVII. vízgazdálkodási törvény (Vg.tv) és a vizek kártételei elleni védekezés részletes szabályait tartalmazó 232/1996.(XII.26.) Kormányrendelet alapján.

1.1. Felhasznált dokumentációk, adatszolgáltatások

A dokumentáció elkészítéséhez felhasználtuk az alábbi önkormányzati és víztársulati adatszolgáltatásokat:

- Kisbér város hatályos szabályozási terve
- Felmérés Kisbér város csapadékvíz elvezetéséről
- Vis maior adatlapok: 2010.05.13.; 2010.05.16.; 2010.05.19.
- Kisbér város integrált településfejlesztési stratégiája (2015)
- Komáromi Víztársulat: Kisbéri árok dokumentációi,
- Észak-dunántúli Vízügyi Hatóság Vizikönyvi Nyilvántartó:
Kisbéri árok és Halastó vizikönyvi adatai.

2. Meglévő állapot leírása, jellemzése, települési adottságok ismertetése

2.1 Települési adottságok

Kisbér város a Közép-dunántúli régióban, Komárom-Esztergom megyében található, a Kisbéri járás székhelye.

Kisbér fontosabb területi adatai:

Közigazgatási területe: 52,61 km²

Lakosok száma: 5564 fő (2016.01.01.)

Kisbér távolsága szomszédos településektől közúton:

Észak-Nyugaton: Ászár: 2.7 km

Észak: Ete: 6.7 km

Kelet: Vérteskethely: 5 km

Dél-Nyugat: Bakonyszombathely: 6.8 km

A város közlekedés-földrajzi szempontból ideális helyen fekszik. Itt keresztezi egymást, a Székesfehérvárt Győrrel összekötő 81-es főút, a Komáromot Kisbérrel összekötő 13-as számú főút és a Tatabánya-Pápa harmadrendű közút. Így a város minden irányból közúton megközelíthető. A 13-as úton Komárom felé haladva 18 km megtétele után érjük el a Budapest-Bécs M1-es autópályát.

Kisbér távolsága a közeli nagy városoktól közúton:

Székesfehérvár: 47 km

Győr: 38 km

Tatabánya: 49,5 km

Komárom: 30 km

Pápa: 52,5 km

Mór: 22 km

2.2 Domborzat

Kisbér város a Közép-dunántúli régióban, Komárom-Esztergom megyében, a Dunántúli- Középhegység Bakonyalja kistáj, a Bársonyos-Vértesalja és az Igmánd-Kisbéri medence kistájakkal határos területen a Bakonyvidék észak-keleti sarkában fekszik, 150-200 mBf magasságon.

Kisbér városa a Bakony és a Vértes lábánál terül el, ezért a „Bakony kapujának” is szokták nevezni. A terület patak völgyekkel tagolt. A területen a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás a jellemző. A Bakony karsztos fennsíkjához Északon kapcsolódó aprólékosan felszabdalt, laza üledékekből felépült hegység előtéri dombosság. A hosszanti dombvonulatok, az eróziós völgyek irányítottasága a hegység Északra lépcsősen levetődő, sasbércszerűen összetöredezett alaphegységi rajzolatát tükrözik. Így a középhegységi és erre merőleges irányú hosszanti dombhátok, dinamikus formálódó eróziós völgyrendszerek, a hátakba maródó deráziós, eróziós-deráziós völgyek, deráziós páholyok, intenzíven feltöltődő alluviális térszínek formacsoportjai, ezek területenkénti nagyfokú változékonysága jellemzi domborzatát.

2.3 Talaj

A folyóvízi és szélerózióval, lejtőfolyamatokkal kialakított medencesíkság felszínét a völgyekben ártéri öntésiszap és- homok, a nyugati peremeken löszös-homokos-kavicsos üledék fedi. Keletebbre homokos löszös takaró borítja. Alattuk agyagos miocén-oligocén üledékek húzódnak, amelyek gyenge víztározók. Mérsékelt szelvényű terület, magas geotermikus gradiens értékekkel. A mélyebb rétegekből is csak 50 °C alatti hőmérsékletű vizet lehet kitermelni. Hasznosítható nyersanyagok: építési kavics, téglagyag, falazó homok.

A felszínalkotó kőzet az agyagmárga, ami lösszel, homokkal és kavicsal keveredik. Előfordulnak periglaciális, alluviális üledékeken képződött, homok mechanikai összetételű változatok is. Ezek gyenge víztartó képességűek. A környék talaja nitrát érzékeny.

Területhasznosítási módok:

Rét, legelő:	253.625 km ²
Szántó:	341.285 km ²
Park:	89.359 km ²
Szőlő:	1.162 km ²
Erdő:	15.300 km ²

2.4 Éghajlat

Éghajlata nedves kontinentális jellegű, mely a mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz és mérsékelt nedves határán fekszik. Uralkodó szélirány Nyugat-Északnyugat-i. Évi középhőmérséklete 9,7 °C. A csapadék sokéves átlaga 650 mm, az éves napfénytartam 2020 óra. A tavaszi fagyok április közepén megszűnnek, az őszi pedig október második felében kezdődnek. A fagymentes napok száma 185-188 körüli. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok és minimumok átlaga 33,0 °C és -15,0 °C. A téli félévben a hótakarós napok száma 35-38, 28-30 cm átlagos, maximális vastagsággal.

A település Bakony felőli része szélerózió veszélyének kitett terület. A szántóföldi haszonnövényeknek és a nem hőigényes kertészeti kultúráknak megfelelő éghajlat jellemző.

2.5 Növényzet

A kistáji (Arrabonicum) és a bakonyi-vértesi (Vesprimense) flórajárások határvidékén elhelyezkedő település. A Bakony lombos erdei- Nagybéri, Hántai, Feketevizi, Saliházi erdő a település belterületéig nyúlik le. Ezek közül védettnek nyilvánított Feketevizi és Saliházi erdő. A faállomány nagy része cseres tölgyesekből (*Quercetum petraeae-cerris*), cseres molyhos tölgyesekből (*Quercetum pubescenti-cerris*) és gyertyános kocsánytalan tölgyesekből (*Quercus petraeae Carpinetum*) tevődik össze.

Az erdészetiileg kezelt területeket zömmel fiatalkorú keménylombos erdők fedik.

A nyílt társulások között a homokpuszták (*Festuco-Corynephorum*; *Festucetum vaginatae*) és a pusztagyepék (*Festucion sulcatae*) elterjedtebbek. A lágyszárú fajok közül többek között a herefélék (*Trifolium fragiferum*, *T. hybridum*, *T. pratense*), a homok habszegfű (*Silene conica*), a festő pipitér (*Anthemis tindoria*), a naprózsa (*Fumana procumbens*), a homoki fátyolvirág (*Gypsophila arenaria*) tűnnek ki.

2.6 Felszín alatti vizek

Összefüggő talajvizek csak a völgyekben (2-4m között) és a kistáj Északi peremrészében (4-6 m között) található. Túlnyomóan kalcium-magnézium-hidrokarbonátos jellegű. A nitrátosodás helyenként előfordul. A rétegvizek mennyisége a gyenge tározó képessége miatt kicsi. A kutak száma kevés. Mélységük esetenként elég nagy, de a kitermelt vízhozamok mérsékeltek.

2.7 Felszíni vizek

2.7.1 A vízrendszer ismertetése

A település a Battyán-ér, Török Bálint-ér, Fekete-víz ér, Kethelyi-ér, Kisbéri árok és Pulai-ér vízgyűjtő területe. A vízminőség a kommunális és ipari túlterhelés miatt III. osztályú. (Vízjárás adatok a településről nem állnak rendelkezésre.) A vízszintemelkedés a tavaszi hóolvadáskor és őszi esőzésekkor tapasztalható. A vízfolyások 2010-es májusi nagy esőzések alkalmával medrűkből kiléptek, lakott területeket is elárasztottak.

A patakok felduzzasztásával keletkezett legtöbb halastava: Batthyány-tó, Nagy-tó, Kőmalom-tó, Kismalom-tó, Nádasdi tavak, Zöldalmi-tó. (egyik természetes eredetű, 3,2 ha)

VKI szerinti rész-vízgyűjtő besorolás:

Kisbér város és vízrendszere a Vízgyűjtő - gazdálkodási Tervekben lehatárolt

„1-5 Cuhai-Bakony-ér és Concó alegység”

rész-vízgyűjtő területen helyezkedik el.

Ezen belül a város közigazgatási területén található felszíni vizek a Concó vízgyűjtő területéhez tartoznak, amely a Dunába torkollik Ács városánál. A területre jellemző a sok, időszakos kis vízfolyás. Tavasszal, hóolvadáskor és ősszel, a sok lehulló csapadék miatt jelentős a vízszintnövekedés a vízfolyásokon. Ezek az árhullámok gyorsan levonulnak a vizeken, mivel nagyon rövid az összegyülekezési idejük. A Concó-patakba torkollik a Feketevizi-ér, a Saliházi-árok, a Nagybéri-árok, a Kisbéri árok, a Battyáni-ér és a Pulai-árok. Általánosságban megállapítható, hogy a vízfolyások rendezetlenek, a parti depóniák és a tisztázatlan tulajdonviszonyok miatt egyre hosszabb szakaszokon megközelíthetetlenek. Ezért és a szűkösön rendelkezésre álló pénzügyi keretek miatt, állapotuk folyamatosan romlik. 2014-ig a Concó-patak alsó, 36,2 km-es szakasza tartozott az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésébe, a felsőbb szakasz, a Feketevizi-ér társulati kezelésű volt. 2014-től a Feketevizi-ér is az ÉDU VIZIG kezelésébe került. A Komáromi Víz Társulat kezelésében vannak a külterületi vízfolyások, a Saliházi-árok, a Nagybéri árok, a Kisbéri árok belterületen kívüli szakaszai, a Battyáni-ér és a Pulai-árok. A Kisbéri árok belterületi

szakasza és vízfolyáson található Nagy-tó önkormányzati tulajdon, a Nagy-tó kezelője a Kisbéri Horgász Egyesület.

A vízfolyásokon halastavak találhatóak. A hét tó közül csak egy természetes eredetű (Kisbér 3.2 ha), míg a többi mesterséges tó és valamilyen céllal hozták létre (pl. haltenyésztés).

2.7.2 Kisbér város csapadékvíz elvezető rendszereinek befogadói

A város csapadékvíz elvezető rendszereinek többsége a belterületen keresztül folyó Kisbéri árokra csatlakozik. A város keleti oldalán a Kisbéri csatorna, nyugati oldalán és Hántán a Feketevíz-ér, illetve a Concó a befogadó.

- **Kisbéri árok**

Vízgyűjtő területe: 18 km²

A vízfolyás hossza: 11 880 fm

Meder adatok:

b= 2,0 m, a Nagy-tó alatti szakaszon b=3,0 m

részújhajlás: 1:2

Befogadó: Concó patak 31+354 km jobb parti szelvénye

Mértékadó vízhozamok:

belterület $Q_{1\%} = 9,1 \text{ m}^3/\text{s}$

külterületi műtárgy: $Q_{3\%} = 7,0 \text{ m}^3/\text{s}$

külterület: $Q_{10\%} = 4,9 \text{ m}^3/\text{s}$

A Vízügyi Hatóság Vízikönyvi Nyilvántartójában rendelkezésre álló egyetlen vízjogi létesítési engedély: a 62-348/1975.sz határozat.

Az árokfenék a 152,76 – 220,85 mBf szintek közötti.

Átlagos völgyesítés: 5,73 ‰

A vízgyűjtő területen (külterületen) nagyjából szántó található, erdők csak kisebb foltokban. a vízfolyás mentén mindkét oldalon rét, legelő, helyenként nádas található.

A Vízikönyvben található dokumentációk alapján a Kisbéri árok vízjogi üzemeltetési engedéllyel nem rendelkezik.

- **Nagy –tó**

A Kisbéri árok 3+345 – 3+808 km szelvények közötti szakaszán helyezkedik el a város belterületén.

Kezelő: Kisbéri Horgász Egyesület

Vízjogi üzemeltetési engedély: 25.233/1974. sz. határozat

Üzemi vízszint: 174,715 mBf (engedélyben: 175,39 mAf)

Az üzemi vízszint az árapasztó műtárgy előtt elhelyezett vízmércén 120 cm-es vízállásnak felel meg.

A tó felülete: 2,8 ha.

A tó térfogata: 23 000 m³

- **Kisbéri csatorna**

A város keleti oldalán lévő vízvezető rendszerek vizeit gyűjti és vezeti el.

Befogadó: Batthyán-ér, Concó

Vízjogi üzemeltetési engedélye és dokumentációja nincs.

- **Feketevíz-ér**

Hánta településrész csapadékvizeinek befogadója.

- **Concó patak**

A város észak-nyugati szélén lévő csapadékvíz elvezető rendszer befogadója. Állami tulajdonú vízfolyás. Kezelője: Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

2.7.3 Kisbér város csapadékvíz elvezető rendszere

A város csapadékvíz elvezető rendszerét - a városközpont kivételével -, zömében nyíltárkos vízvezetők jellemzik. Az utcaserkezetet és a domborzati viszonyokat követő árkok befogadói az észak-dél irányú völgyek vízfolyásai. Az árokrendszer jelenlegi állapotában azonban a befogadóba való becsatlakozás nem mindenhol biztosított.

A felszíni csapadékvizek fő befogadója a város területén keresztülfolyó Kisbéri árok. A város keleti oldalán a Kisbéri csatorna, nyugati oldalán a Concó, Hántán a Feketevíz-ér a befogadó.

A jelenlegi csapadékvíz elvezető rendszer műszaki állapota nem egységesen kiépített, több helyen hiányoznak az átereszek és a befogadóba való bevezetések, a vízvezetők rendszerek csak részlegesen működőképesek, az árkok nagy része szikkasztó árokként működik.

A belterületi árokrendszert a Kisbéri Városigazgatóság pályázati forrásból, a START program keretén belül kezeli (kitakarítják, szükség szerint mélyítik az árkokat). Az átereszek tisztítására a lakosság felszólítást kapott. Az Önkormányzat folyamatosan jelzi a Magyar Közút Nonprofit Zrt. felé az országos közúthálózat mentén tapasztalt átereszek gondokat. Az önkormányzati utak menti eldugult átereszek mosatását az ároktisztítási munkákkal párhuzamosan folyamatosan végzik a helyi tűzoltók és az Északdunántúli Vízmű Zrt. munkatársai.

A meglévő árkokról az Önkormányzatnál 2011-ben helyszínrajz készült, de komplett, rendszer szintű állapotregisztráló dokumentáció, műszaki paraméterekkel, vízszintes és magassági geodéziai bemérésekkel, hidrológiai és hidraulikai adatokkal nem áll az Önkormányzat rendelkezésére.

2.8 Közműkezelők

A településen közüzemi vízellátás és elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózat ki van építve. Ezen kívül gáz, elektromos áram, hírközlési hálózat és kábeltévé üzemel a városban.

- **Hulladékszállítás:**

Kisbéri Városigazgatóság

2870 Kisbér, Perczel Mór u. 40.

Ügyfélfogadási idő: Szerda 9-14

Telefon: 06 34 552 006

Fax: 06 34 352 367

A településen található közműkezelők:

- **Vezetékes gáz:**

Égáz-Dégáz Földgázelosztó Zrt

Telefonos ügyfélszolgálat: (2016.november 1-től)

06 96 616 316, 20/615-6666, 30/640-6666, 70/640-6666

Hívható hétköznap szerda kivételével 8 és 15 óra között, szerdán 8 és 20 óra között.

Tatabányai Ügyfélszolgálati Iroda

Tatabánya (az E. ON ügyfélszolgálati irodájában - műszaki témájú ügyekben)

2800 Tatabánya, Március 15. út 11.

Északi Gázüzem - Tatabányai Üzemegység
2800 Tatabánya, Eötvös u. 11.
Telefon: 34-513-513

- **Áramszolgáltató:**

E.ON Észak-dunántúli régió

Kisbér, Széchenyi u.36.

vezetékes telefonról: 06 40 220 220 H-P 7.30-20

mobiltelefonról: 06 20 45 99 666 H-P 7.30-20

06 30 45 99 666 H-P 7.30-20

06 70 45 99 666 H-P 7.30-20

- **Víziközmű: ivóvíz, szennyvíz**

Északdunántúli Vízmű Zrt

2800 Tatabánya, Sárberek 100. Pf 117.

e-mail: posta@edvrt.hu

Tel: +36 34 311 766

Fax: +36 34 311 595

Oroszlány-Kisbér Vízmű Üzem:

2840 Oroszlány, Táncsics Mihály u.103.

Tel: +36 34 360 845

Fax: +36 34 361 611

- **Kábeltévé: PICKUP Kft**

2900 Komárom, Táncsics u.3.b.

Tel: 06 34 342 888,

06 34 222 222

06 34 222 888

A közműkezelők ismerete elengedhetetlen egy esetleges védekezési helyzetben, mert a közmű kizárása, esetleges nagyobb kapacitás igénylése nagyban befolyásolhatja a védekezés sikerét.

3. A település vízkár veszélyeztetettségének meghatározása

3.1. Jellemző vízkár jelenségek

Kisbér településen jellemzően helyi vízkárok kialakulása fordul elő.

Téli-tavaszi, helyi vízkárt kiváltó jelenségek:

- téli időszakban felhalmozódott hó olvadása
- tartós esőzés hóolvadás időszakában
- felszíni lefolyást gyorsító és beszivárgást lassító talajfagy
- fokozott veszélyt jelent a fenti jelenségek egyidejűsége

Nyári, helyi vízkárt kiváltó jelenségek:

- vízgyűjtő területre hulló, átlagosnál nagyobb mennyiségű csapadék
- vízgyűjtő területre hulló, rövid idejű, nagy intenzitású csapadék

A belterületi csapadékvíz hálózatot terhelő, annak kapacitását meghaladó, belterületre érkező külvizek elöntéseket okoznak a lakott területen, veszélyeztetve az épített környezetet.

Tavak elöntései: szélsőséges meteorológiai-hidrológiai esemény hatására bekövetkező vízkárok a belterületen lévő Nagy-tónál.

Az eddig előfordult vízkáresemények alapján a városban négy veszélyeztetett területet különíthetünk el:

- Szent János tér, Kisbéri árok (Kutera patak) – 1090-es hrsz. – Nagy-tó

A településen áthaladó hat vízfolyás közül a Bakonysárkány felől érkező Kutera patak heves esőzések alkalmával kilép medréből, az árterén kialakított kerteket önti el. A 2010. májusában lehullott csapadék alkalmával a Szent János téren lévő lakóházakat is elöntötte. A Kutera patak a Fehérvári utcai híd alatt az 1090 hrsz. alatti mocsárba folyik, onnan a Nagy-tóba. A patak medre mélyítve és tisztítva lett. A Fehérvári utcai híd jelenlegi kialakítása miatt nem képes a patak vizét megfelelő gyorsasággal és magasság mellett levezetni, ezért a híd bontására és új híd építésére az Önkormányzat terveket elkészíttetett. A víz szabad lefolyásának legnagyobb akadályozó tényezője az 1090 hrsz. alatti mocsár, melynek tulajdonjoga rendezetlen. A mocsár náddal és egyéb vízi növényekkel benőtt, feliszapolódott, annak kitakarítása elengedhetetlen. A rendezetlen tulajdonviszonyok miatt a terület rendbetétele nehézkes, de elengedhetetlen a vízvezetési probléma megoldása érdekében. A Nagy-tó leeresztő zsilipjét a tavat használó Horgász Egyesület kezeli, a tó vízszintjének szabályozása az ő feladatuk. A tó kotrásra és új zsilipre szorul.

- Hántai tavak

A Hántai tavak rendszere három egymás melletti és további öt tóból tevődik össze. A Hántai tavakat a Bálint-ér táplálja. Heves esőzésekkor nem csak az ér vízhozama, hanem a Báró erdőből lezúduló csapadékmennyiség is növeli a tavak vízszintjét. A Báró erdőben az elmúlt év során folyamatosan vágják a fákat, tisztítják az erdőt, alakítják át azt mezőgazdasági művelésre alkalmassá. A domboldalból érkező csapadékvíz megfogni képes növényzet eltűnt, így a dombról lemosott hordalékkal együtt érkezik a víz a tavakba. A lerakódott hordalék miatt a tavak vízszintje évről évre emelkedik. A tavak vizét a Bálint-ér vezeti tovább a következő tavakba, míg végül a Zöldalmi-tóba nem érnek. A víz lefolyásának lassítását a zsilipekkel szabályozzák, melyek régiek, némelyik már használhatatlan. Félő, hogy egy intenzívebb esőzés alkalmával a rá nehezedő súlyt nem tudja visszatartani és a Zöldalmi-tó kilép medréből.

- Perczel Mór utca

Perczel Mór utca alsó részének lakóházaiba a 2010. májusi esőzések alkalmával tört be a víz, mert az utca felső szakaszán lévő természetes elvezető árkokat betemették, arra ráépítkeztek. Az utca alsó részén az árokrendszert azóta kitakarították, az átereszeket szintén kitakarították és szükség szerint nagyobb átmérőjűre cserélték, így a víz akadálytalanul, gyorsan le tud vonulni.

- Hánta, Dohány utca

Hánta településrész dombokkal határolt területen fekszik. Heves esőzések alkalmával a Dohány utcába lefolyó víz elvezetésére az árkok nem voltak képesek. A levonuló csapadékvíz hordalékként lerakott homok az árkokat és átereszeket folyamatosan ellepte. Az elmúlt években a tavak irányába a meglévő, elhanyagolt levezető árokba gyűrűket fektettek le, az árkot kitisztították és a hordalék mennyiségének csökkentésére homokfogó műtárgyat építettek be.

3.2. Települések veszélyeztetettségi alapon történő besorolása

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló **18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet alapján Kisbér város nem tartozik az ár- és belvíz veszélyeztetett települések közé.**

4. Védművek és védekezési lehetőségek

Kisbér települést nem veszélyezteti ár- és belvíz, a településen nincsenek kiépített árvíz-, és belvízvédelmi létesítmények.

A helyi vízkár elleni védekezési helyek várhatóan az eddigi káresemények által érintett belterületeken lesznek, ahol lakóházakat is veszélyeztetett a vízkár:

- Szent János tér, Kisbéri árok (Kutera patak) – 1090-es hrsz. – Nagy-tó
- Perczel Mór utca
- Hánta, Dohány utca

A védekezéshez szükséges eszközöket az alábbi táblázat tartalmazza, mely mennyiségek előirányzatnak tekintendők, az adott káresemény súlyosságától függően kell a szükséges mennyiségeket meghatározni.

Védekezési jellemzők, anyagigény	Védekezési helyszínek		
	VH-1	VH-2	VH-3
Helye	Szent János tér, Kisbéri árok	Perczel Mór u.	Hánta, Dohány u.
Jellege	Kisbéri árkon érkező külvizek okozta eláöntés	Nagy mennyiségű csapadékvíz által okozott előöntés	Belterületre érkező felszíni vizek és hordalék
Homok beszerzési helye	Kisbéri Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.	Kisbéri Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.	Kisbéri Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.
Homokzsák beszerzési helye	Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.	Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.	Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.
Létszám igény	10 fő váltásban	10 fő váltásban	8 fő váltásban
Homokzsák igény	1000 db	1000 db	600 db
Homok igény	15 m ³	15 m ³	10m ³
Teherautó igény	1	1	1
Földmunkagép igény	1	1	1
Lapát igény	5	5	4
Balta igény	3	3	2
Fűrész igény	3	3	2
Elemlámpa igény	5	5	4
Fólia igény	200 m ²	200 m ²	150 m ²
Szivattyú igény	1+1 (300 l/p)	1+1 (300 l/p)	1+1 (300 l/p)

A helyi vízkár védekezési helyek mindegyike önkormányzati útterületről megközelíthető.

5. Védelmi fokozatok elrendelésének szabályai

5.1 Az elrendelés előzményei, információk

Az egyes védekezési fokozatok elrendeléséért a település polgármestere, mint a helyi védelem vezetője a felelős. A megfelelő időben történő elrendelés érdekében folyamatosan figyelni kell, a meteorológiai jelenségeket, az időjárás előrejelzéseket (www.hydroinfo.hu) és folyamatosan kapcsolatot kell tartani a vízkárelhárításhoz segítséget nyújtó, gyakorlattal rendelkező Vízügyi szervekkel.

Kisbér Város esetében egy fajta vízkárt kiváltó okot lehet említeni. Ez a környékbeli területekre és a településre hulló csapadékból származó ún. helyi vízkár.

A helyi vízkárelhárítás feladatait - így a védekezési fokozatok elrendelését is - a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal (EDU-VIZIG), a katasztrófavédelmi kirendeltséggel és az érintett vízgazdálkodási társulattal rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. A gyakorlatban az elrendelés fokozata a III. fok, mivel a káresemény bekövetkezésének elhárítása általában gyors/azonnali beavatkozásokat igényel.

A települési vízkárelhárításról mindenképpen naplót kell vezetni, rögzíteni kell benne a készenlét elrendelésének időpontját, a végzett munkákat és azok részletes leírását. A védekezési napló hiteles elszámolási dokumentum. A készütségi fokozat elrendelését, majd annak módosításait, illetve megszüntetését a be kell jelenteni a megfelelő szervezeteknek.

A helyi vízkárelhárításban részt vevő szervezetek elérhetőségeit a következő táblázat tartalmazza.

Szervezet megnevezése, címe	Kapcsolattartó		
	név:	tel:	e-mail:
Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Vízkárelhárítási ügyelet	24 órás műszaki ügyelet	Munkaidőben (7:00-15:00) +36- 96/500-000 Munkaidőn kívül, hétvégén: 06 30 959 4388	muszakiugyelet@eduvizig.hu
Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Tatai Szakasz mérnökség 2890 Tata, Malom u. 41.	Molnár András szakasz mérnök	00 36 96 315-486 00 36 96 500- 000/11-551 Fax: 06 36 34 587-678	molnar.andras@eduvizig.hu
Komáromi Vízirtársulat	Koltai Bálint igazgató	06 34 381 988	vizirtarsulat.tata@gmail.com
Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Tatabányai Kirendeltség 2800 Tatabánya, Szent Borbála út 16.	Janky Róbert tű. alezredes	06-34/513-210 Segélyhívó: 112	Robert.Janky@katved.gov.hu
Kisbér Katasztrófavédelmi Őrs 2870 Kisbér, Vásártér 10- 11.	Hántai Ferenc tű. alezredes	06-34/354-307 Segélyhívó: 112	kisber.ot@katved.gov.hu

5.2 Helyi vízkár

5.2.1 Védekezési fokozatok helyi vízkár esetén

A védekezési fokozatok elrendelése általánosságban az alábbi szempontok alapján történik:

I. fok felkészülés, irányítás szervezése

II. fok kisebb beavatkozások

III. fok intenzív védekezés

A helyi adottságok figyelembe vételével nem minden esetben kell készütségi fokozatot elrendelni, hiszen bizonyos nagyságú árhullámok esetén védekezési kényszer nem feltétlenül jelentkezik, de a védekezésre való intenzívebb felkészülés érdekében a készütségi fokozatok korábbi elrendelésére is sor kerülhet. Nem kötelező minden fokozat alkalmazása.

A helyi vízkárok elleni védekezés sokkal sokrétűbb, nehezebben tervezhető védekezési forma, mint pl. az árvíz elleni védekezés. Utóbbi esetében az adott folyó felsőbb szakaszain tapasztalt vízállásokból előre lehet jelezni az alsóbb szakaszok vízállásait, így van idő a védekezésre felkészülni. A helyi vízkár elleni védekezésre való felkészülési, beavatkozási idő jóval rövidebb, sok esetben maximum fél óra. Kisbér Város területén a csapadékvízből származó belterületi elöntés veszélyt elsősorban a településhez tartozó vízgyűjtőterületen az átlagosnál nagyobb mértékű csapadéktevékenység okozhatja. További kiváltó ok lehet, ha a téli hótakaró gyors olvadásnak indul, illetve a hóolvadással egyidejűleg eső is esik. A veszélyeztetettség nő, ha mindehhez fagyott talajjal párosul.

A vízfolyások felső szakaszain található halastavi vízhasználatok nem üzemzerű használata is okozhat a településen károkat.

A település topográfiai adottságai miatt a lehulló csapadékvíz rövid időn belül lefolyik, lokális mélypontokon hosszabb-rövidebb ideig visszamaradnak vízfoltok. Erre volt példa a múltban is a Nagy-tó feletti Szent János téren. A káreseményeket nem a nagyenergiával lezúduló víz elöntése, illetve a kimosó, elsodró hatása okozza, hanem a hirtelen jött nagymennyiségű csapadékot a csapadékvíz elvezető hálózat nem képes elvezetni, így az kiönt a medréből, ezzel veszélyeztetve az ingatlanokat, az épített környezetet.

A helyi vízkár elleni védekezés leghatékonyabb módja a vízkárok megelőzése és nem a tényleges védekezés. Megoldást a jól kiépített, egységes műszaki színvonalú, működőképes, fenntartott művek jelenthetik. Ez Kisbér város számára is a javasolt cél.

A **helyi vízkárelhárítás fokozatait** minden esetben a helyi védelemvezető állapítja meg a belterületi vízvezető árok hálózat, csatornahálózat teltségei alapján.

- I. fokú vízkárelhárítási készütség (figyelő szolgálat, felkészülés)
A védelemvezető akkor rendeli el, ha a belterületen áthaladó vízfolyások, vagy a csapadékvíz elvezető rendszer utcaszintű elemeinek teltsége az 50-60 %-ot meghaladja és további csapadék várható.
- II. fokú vízkárelhárítási készütség (kisebb védekezési beavatkozások)
A védelemvezető akkor rendeli el, ha a belterületen áthaladó vízfolyások, vagy a csapadékvíz elvezető rendszer utcaszintű elemeinek teltsége a 70-80 %-ot meghaladja és további csapadék várható. A település mélyfekvésű részein lokális elöntések keletkeztek a lakóházak, közintézmények, ipari területek esetében, szivattyúzási igény mutatkozik, illetve lokalizálási – homokzsákos körül határolás – válik szükségessé.
- III. fokú vízkárelhárítási készütség
A védelemvezető akkor rendeli el, ha a belterületen áthaladó vízfolyások, vagy a csapadékvíz elvezető rendszer utcaszintű elemeinek teltsége a 90-100 %-ot meghaladja és további csapadék várható, valamint ha a település mélyebb részein a csapadékvízből származó elöntések lakóházak, közintézményt öntött el és megkezdődik a tényleges szivattyúzás és a homokzsákos körül határolás.

Megjegyzendő, hogy a védelmi fokozatok elrendelésénél nem kell a fokozatosságot betartani, mivel egy hirtelen nagycsapadék, tartós elöntés veszélye indokolhatja a III. fokú készütség azonnali elrendelését is!

A helyi vízkárelhárítási tevékenységről naplót kell vezetni, rögzíteni kell benne a készenlét elrendelésének időpontját, a végzett munkákat es azok részletes leírását. Mindezeket az időpont pontos megjelölésével kell megtenni. A napló vezetését egy későbbi fejezet részletezi majd.

5.2.2 Feladatok a helyi vízkár elleni védekezés egyes fokozataiban

- I. fokú vízkárelhárítási készütség

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapján (www.met.hu) közzétett csapadék előrejelzést. Ellenőrizni kell a védelmi készlet meglétét, értesíteni kell a bevonni kívánt személyeket, vállalkozásokat, hogy szükség esetén álljanak rendelkezésre. A vízfolyásokat, valamint a csapadékvíz elvezető rendszert végig kell járni, az esetleges lefolyást képző akadályok számbavétele érdekében. Fel kell mérni az előtéssel veszélyeztetett ingatlanokat, épületeket. Az ellenőrzés gyakorisága 60 perc

- II. fokú vízkárelhárítási készültség

További csapadéktevékenység esetén a belterületi vizek befogadójának és a vízvezető rendszer lefolyási viszonyainak folyamatos figyelése, a lefolyást képző akadályok eltávolítása.

Ellenőrizni szükséges több ponton, hogy a csapadékvíz elvezető hálózat vizeit a befogadó el tudja-e vezetni.

Az ellenőrzés gyakorisága 30 perc. Fel kell készülni a szivattyús víztelenítésre és a homokzsákos körüli határolásra, meg kell szervezni a védekező létszámot, eszközöket gépeket.

- III. fokú vízkárelhárítási készültség

Tovább emelkedő vízszint esetén lakóházak, objektumok, utak védelme homokzsákos nyúlgáttal. A vízfolyásokat, valamint a csapadékvíz elvezető rendszert végig kell járni, az esetleges lefolyást képző akadályok számbavétele érdekében. Az ellenőrzés gyakorisága 15 perc. A szivattyúzást meg kell kezdeni, ha ez a lakóingatlanok megvédése miatt indokolt. Homokzsákos lokalizáció végrehajtása.

FONTOS: A szivattyúzás intenzitását, időtartamát talajmechanikában jártas szakember bevonásával kell meghatározni! Amennyiben a pincék, alagsori helyiségek nem felszíni elöntés következtében kerültek víz alá, hanem a megemelkedett talajvíz miatt, akkor célszerű teljes mértékben kerülni a pincéből való szivattyúzást, mivel épületkárok keletkezhetnek!

A fokozat emelkedésével az ellenőrzés gyakorisága is növekszik. Célszerű az ellenőrzés alá vont területet felosztani az ellenőrzést végzők között és kisebb csoportokban külön-külön végezni azt. Az egyes részcsoportok a tapasztaltakról beszámolnak a védelem vezetőjének.

6. Az önkormányzati védelmi szervezet feladatai

6.1 Védekezésben részt vevők feladatai

6.1.1 Védelemvezető és helyettese

Védelemvezető

Sinkovics Zoltán polgármester

- cím: 2870 Kisbér, Deák Ferenc u.29.
- Tel: 06 30 227 8475
- E-mail: titkarsag@kisber.hu
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Közös Önkormányzati Hivatal, 2870 Kisbér, Széchenyi u.2.

Polgármester akadályoztatása esetén:

Vaderna Tamás alpolgármester

- cím: 2870 Kisbér, Muskátli u. 38.
- Tel: 06 20 916 5361

- E-mail: titkarsag@kisber.hu
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Közös Önkormányzati Hivatal, 2870 Kisbér, Széchenyi u.2.

Helyettes:

Dr. Dörnyei Vendel jegyző

- cím: 2890 Tata, Kocsi u.54.
- Tel: 06 30 348 7205
- E-mail: titkarsag@kisber.hu
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Közös Önkormányzati Hivatal, 2870 Kisbér, Széchenyi u.2.

Védelemvezető feladata:

- Figyelemmel kíséri a várható rendkívüli meteorológiai helyzetre kiadott riasztásokat, valamint az ÉDUVIZIG által készített hidrometeorológiai tájékoztatókat. (www.omsz.hu; www.metnet.hu; www.ovisz.hu)
  - A védelmi helyzetnek megfelelően védelmi készültséget rendel el a településen.
  - A védekezés állandó figyelemmel kísérése, a védekezési tevékenység központi szervezése és irányítása.
  - A védekezési helyek ellenőrzése. Az ellenőrzés idejének és megállapításainak rögzítése a védelmi naplóban.
  - Felügyeli a védekezésben részt vevőket.
  - A védekezéshez szükséges munkaerő mozgósítása, kirendelése, anyag és felszerelés irányítása, utánpótlása.
  - Tájékoztatja a lakosságot a kialakult helyzetről és a várható intézkedésekről.
  - Tájékoztodik a hidrometeorológiai helyzetről a EDU-VIZIG-nél.
  - A védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, különösen a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartása.
  - Folyamatosan vezesse/vezettesse a védekezési naplót, minden intézkedést, utasítást és esetlegesen keletkező számlát aláírásával és bélyegzőjével hitelesítsen.
  - Gondoskodik a védekezésbe bevont állomány munka,- es balesetvédelmi felkészítéséről, s azt dokumentálja.
  - Napi jelentést készít és küld az EDU-VIZIG Vízkárelhárítási Ügyeletének és a Komárom-Esztergom Megyei KATVED-nek napi rendszerességgel, reggel 07⁰⁰ óráig.
  - Fényképfelvételekkel dokumentálja az esetleges károkat és a védekezési mozzanatok.
  - Helyi vízkárelhárítás műszaki feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, területileg illetékes Vízügyi Igazgatósággal és Vízgazdálkodási Társulattal rendszeres kapcsolatot tartva és egyeztetve kell ellátnia.
- A védekezés felelős vezetőinek kölcsönösen tájékoztatniuk kell egymást.
- A vízállások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken és ezen adatok igény szerinti továbbítása.
  - Ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízelvezető (emésztő) képességét, a vízelvezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével.
  - A lakók, továbbá berendezések, felszerelések, vagyontárgyak elszállítása veszélyeztetett épületekről és létesítményekből és az erre a célra kijelölt épületekben való elhelyezése (a mentést, kiürítést, visszatelepítést a védelmi bizottság rendeli el).
  - Ha a védelemvezető helybéli szakemberrel nem tudja a műszaki irányítást ellátni, kérheti az illetékes Vízügyi Igazgatóságtól műszaki tanácsadó kirendelését a védekezés műszaki irányítására.

- A védekezés során a csatlakozó állami vízfolyás- vagy csatornaszakaszokra, illetőleg területekre és az azokon lévő létesítményekre is kiható nagyobb arányú műszaki beavatkozásokhoz (mederelzárás, véstározás, stb.) előzetesen meg kell szerezni az ÉDU-VIZIG illetve egyéb hatóság engedélyét.

A védekezés idején műszaki ügyeletet kell tartani. Az ügyeleten naplót kell vezetni, melybe be kell jegyezni a védekezés minden eseményét, a velük kapcsolatos valamennyi adott és kapott utasítást, jelentést. A védelmi napló felépítésére mintát a terv melléklete tartalmaz.

6.1.2 Műszaki irányítók

név: Hófer Jenő vízkár elhárítási felelős

- cím: 2870 Kisbér, Batthyány tér 4/f.
- Tel: 06 20 453 4902
- E-mail: hoferjeno@gmail.com
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.

név: Csótár Zoltán műszaki mentő f. kiürítési-elhelyezési f.

- cím: 2870 Kisbér, Szabadság u.31.a.
- Tel: 06 20 576 3664
- E-mail: csotartzoltan@freemail.hu
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik.

Feladata:

A védelemvezető által meghatározott települési helyszíneken, vagy külterületen dolgozik. A védekezés helyi irányítói és felelős vezetői, akik a védekezés műszaki feladatait a védendő területre beosztott és kinevezett dolgozók bevonásával szervezi és vezényli a munkát. A műszaki irányító közvetlenül a védelemvezetőnek van alárendelve. A védekezés alatt minden nap 18 órakor jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.

Megszervezi a gépek, berendezések (pl. szivattyúk, aggregátok) zavartalan üzemelését és hibaelhárítását. Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk, gépkezelők, szerelők biztosításáról. Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszervezését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemórát. Minden nap jelentést ad 18 órakor a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszám adatairól.

Segíti a szakaszvédelem vezető munkáját, kapcsolatot tart a többi szakaszcsoporthoz vezetőivel.

A szakcsoporthoz napi jelentések begyűjtése, összegyűjtése. Védekezési napló vezetése.

A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása az ÉDU-VIZIG Műszaki Ügyeletének és a KATVED Igazgatóság megyei vezetőjének, szükség szerint a sajtónak, a médiáknak. Gondoskodik az adattovábbításról.

6.1.3 Elhelyezésért és élelmiszer ellátásért felelős

név: Magdalics Gyula élelmezési f.

- cím: 2870 Kisbér, Deseő Gy.u. 2/b.
- Tel: 06 20 985 0734
- E-mail: magdalics.gyula@gmail.com
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik

Feladata:

Megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, ételmezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az esetlegesen érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását. Naponta 18 óráig a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról.

6.1.4 Irodai szakcsoport, riasztó-tájékoztató felelős

név: Peresztegi László

- cím: 2870 Kisbér, Kossuth Lajos u.12/a.
- Tel: 06 30 533 8583
- E-mail: palyazat@kisber.hu
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Városigazgatóság, Perczel Mór u.40.

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik

Feladata:

A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad 18 óráig az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

Naprakészen biztosítja a védelemvezetéshez szükséges informatikai rendszer gördülékeny működését.

6.1.5 Egészségügyi felelős

név: Dr. Szinyi Károly

- cím: 2870 Kisbér, Ritter u.37.
- Tel: 06 30 993 2841
- E-mail: drszinyikaroly@freemail.hu
- védekezés alatti ügyelet helye: Kisbéri Közös Önkormányzati Hivatal, 2870 Kisbér, Széchenyi u.2.

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik

Feladata:

A védekezés során történő sérülések kezelése, a védekezésbe bevonni kívánt létszám előzetes alkalmassági vizsgálata.

7. Cselekvési program

A védekezés felelős vezetője a Polgármester, mint védelemvezető vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető) aki a védekezést személyes felelősséggel irányítja és vezeti.

A védelemvezető munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik.

A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások kiadója, a végrehajtás számon kérője.

A védelemvezető adja ki az utasításokat, tájékoztatásokat, értékeli a beérkezett információkat és meghatározza a védekezés módját.

7.1 A védekezési időszak feladatai

Vízkárelhárítási feladatok a

- védekezésre való felkészülés
- védekezés
- védekezést megszűnését követő intézkedésekből tevődik össze.

7.1.1 A vízkár elhárítási helyzetet megelőző, felkészülési időszak feladatai

- tájékozódás a vízkárelhárítási eseményt megelőző, azt kiváltó hidrometeorológiai és hidrológiai helyzetről
(www.omsz.hu, www.metnet.hu; www.eduvizig.hu)
- beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében
- a beavatkozási helyeket megközelítő utak járhatóságának biztosítása
- a műtárgyak felülvizsgálata legalább évi gyakorisággal
- védelmi eszközök- (világító eszközök, kéziszerszámok, stb.), anyagok (homokzsák, homok, fólia, stb.), gépek (szivattyúk, aggregátorok stb.) beszerzése, jó állapotban tartása
- hírközlés és adattovábbítás módjának kiépítése
- védelmi szervezet és a védekezésben részt vevők értesítése riasztása
- művek fenntartása
- felkészülési gyakorlat megtartása

7.1.2. Védekezési időszak feladatai

- tájékozódás a kialakult és a várható vízkárelhárítást kiváltó eseményekről (www.omsz.hu, www.metnet.hu; www.eduvizig.hu, ÉDU-VIZIG Vízkárelhárítási Központi Ügyelet, Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban : KATVÉD)
- a készülségi fokozat elrendelése, figyelőszolgálat megszervezése
- helyi védelmi szervezet felállítása
- az érintett lakosság, az államigazgatási szervek és a gazdálkodó szervezetek tájékoztatása
- védelmi napló vezetése, események dokumentálása (műszaki-gazdasági) és jelentések elkészítése, továbbítása
- a vízkárelhárítási szervezet bemozgósítása és kirendelése
- a munkavégzés (különösen az éjszakai) feltételeinek biztosítása (ellátás, logisztika, üzemanyag, WC, oltások stb.)
- baleset es munkavédelmi oktatás,
- védekezési beavatkozások végrehajtása, (vízkárelhárítási tervben foglaltak alapján)
- szükség esetén műszaki és technikai segítségkérés (ÉDU-VIZIG, Vizitársulat, KATVÉD)
- ha valószínűsíthető a védekezési beavatkozások esetleges sikertelensége, akkor mentés-kiürítés megszervezése (KATVED)
- A védekezés elrendeléséért a település polgármestere, illetőleg az általa kijelölt védelemvezető egy személyben felelős. A védelemvezető köteles megkezdeni a tényleges védekezést, amint ennek szükségessége felmerül.
- Amennyiben a helyi vízkár-elhárítási feladatokat az önkormányzat önállóan nem képes ellátni, úgy a szomszédos önkormányzatoktól, a vizitársulattól, a Vízügyi Igazgatóságtól kérhet segítséget.
- Védekezés személyi feltételeinek biztosítása elsősorban a munkanélküliek, munkaképes nyugdíjas korosztály, valamint a lakosság egyéb rétegeiből kerül ki.

- A lakosság mozgósítását telefonon, illetve riasztó felelősök bevonásával lehet biztosítani.
- A kiürítést és mentést a mindenkori viszonyok határozzák meg. E művelet végrehajtásához elsősorban a műszaki mentőcsoport vehető igénybe, akadályoztatásuk esetén a lakosság helyben lévő személyeiből és technikai eszközeiből kell kiállítani egy mentőegységet.
- A védekezéshez szükséges homok a Kisbéri Városigazgatóság Perczel M. u. 40. szám alatti telephelyéről, annak elfogyta után a volt szilárd hulladékgyűjtő telepről nyerhető. A szükséges zsák mennyisége a Kisbéri Városigazgatóság Perczel M. u. 40. szám alatti telephelyéről, vásárlás útján, illetve a lakosság tulajdonából szerezhető be (térítés ellenében).
- A technikai eszközök nyilvántartás alapján vehetők igénybe (térítés a mindenkori jogszabályok alapján).

7.1.3 A védekezés megszűnését követő intézkedések

- az ideiglenes védművek visszabontása, (homokzsákürítés, ártalmatlanítás, homokdeponálás stb.)
- védelmi eszközök anyagok, felszerelések karbantartása, raktározása, az induló készlet visszapótlása
- védekezési tapasztalatok kiértékelése és a vízkárelhárítási terv aktualizálása, (beavatkozási helyek felülvizsgálata, módosítása, esetleg bővítése)
- összefoglaló jelentés készítése, védekezési költségek elszámolása
- szükség esetén visszatelepítés, kármentesítés megszervezése

8. Védekezési időszakon kívüli feladatok

8.1. Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások

- Meglévő csapadékvíz elvezető rendszer műszaki hidraulikai felülvizsgálatának elkészítése, települési vízrendezési koncepció készítése a szükséges fejlesztések meghatározásával, műszaki ütemezéssel. Műszaki-pénzügyi ütemezés alapján engedélyezési és kiviteli tervek készítése, pályázatok készítése támogatási források megszerzése érdekében.
- Települési csapadékvíz elvezető hálózat méretezett kiépítése a befogadótól kiindulva, „vízgyűjtő elv” alapján és a kiépített hálózat vízszállító képességének megőrzése. Hidraulikailag összefüggő, egymásra épülő rendszer biztosítása.
- Indokolt helyeken a domboldalról érkező vizek ellen, a település köré övárak rendszer kiépítése.
- Vízvisszatartó létesítmények építése (zápor és szükséggtározók)
- A védekezésre alkalmas helyek, felvonulási utak jó karban tartása, állaguk megőrzése.
- Épített műtárgyak, befogadók állapota, vízminőségi szempontok figyelembe vétele.
- Ipari-mezőgazdasági üzemek, Vízmű telephelyek, potenciális szennyező források (vegyszerraktár, szennyvíztisztító telepek). Valamennyi veszélyeztetett létesítménynek önállóan is rendelkeznie kell jóváhagyott kárelhárítási tervvel.
- A várható belterületi elöntések víztelenítése érdekében szükséges szivattyúkapacitás biztosítása
- Védelmi eszközök, gépek (szivattyúk és szerelvényeik, aggregátorok, világító eszközök,) anyagok, karbantartása.
- Az építési műszaki követelmények szerinti területhasználat (pl.: mélygarázsok, pincék építése nem javasolt, padlósíntek meghatározása az előfordult elöntési szintek figyelembe vételével,

zárt szennyvízgyűjtő medencék vízzáró módon történő kialakítása, elektromos bekötések (pl.: trafók, kapcsolószekrények stb.) körültekintő kialakítása.

- A településrendezési tervben a megfelelő övezeti besorolás használata.
  - Melypontok kizárása a későbbi beépítésből, még ha az pillanatnyilag kedvezőtlen gazdasági helyzetet is teremt.
  - A sikeres védekezés elsőrendű feltétele a vízvezető művek (vízfolyások, árkok) kiépítése, fejlesztése, védképes állapotban tartása, működképességének megőrzése.
  - A településen jelentkező kár nagysága nagymértékben csökkenthető, ha az önkormányzat a helyi vízkár megelőzéséhez szükséges beavatkozásokat tudatosan megvalósítja. Az önkormányzat képviselő-testülete – ismerve a település vízkár problémáit – hivatott döntést hozni a szükséges védekezési beruházásokról, ehhez biztosítani a pénzügyi forrásokat, gondoskodni az elkészült művek fenntartásáról, üzemeltetéséről.
  - A vízvezető művek rendszeres karbantartásával biztosítani kell a vízhozam károkozás mentes levezetését.
  - A mederből szükség szerint, de legalább évente el kell távolítani a lefolyást gátló növényzetet, uszadékot, a bekerült hulladékot.
  - A vízfolyásokon 15-20 évenként a feliszaposodástól függően – a nagyobb károk megelőzésére – rendszeresen gondoskodni kell a medrek ismételt kotrásáról, szükség szerint a burkolatok, mőtárgyak mederrészük hibáinak kijavításáról.
  - A belterületi árkok állapotát évente legalább egyszer ellenőrizni kell, a megállapított hiányosságokat javítani kell. Az ellenőrzés során a belterülettel határos külterületeken bekövetkezett változásokat is figyelemmel kell kísérni.
-
- Az ellenőrzésre, bejárásokra, a szomszédos önkormányzat, illetve a Vízügyi Igazgatóság képviselője meghívható.
  - A felülvizsgálat jegyzőkönyvét a Vízügyi Igazgatóság részére meg kell küldeni.

8.2. Védképes állapot fenntartása

Általánosságban elmondható, hogy a belterületi veszélyek, elöntések elleni hatékony védekezés fontos feltétele, hogy az időszakos és állandó vízfolyások medre karbantartott, az útárkok, átereszek, zárt szakaszok mérete és állapota pedig műszakilag mindig megfelelő legyen. Amíg ezek teljesülnek, addig hatékony megelőzésről, szélső esetben kárelhárításról lehet beszélni. Célszerű minden évben legalább egy alkalommal területbejárás során ezen művek állapotáról meggyőződni. Ha ezen létesítmények idegen kezelésben/üzemeltetésben vannak- Vizitársulat, Közüti Igazgatóság, EDUVIZIG, helyi üzem....stb.- akkor ezen bejárásokat közösen kell elvégezni. Minden bejárásról összefoglaló jegyzőkönyv, feladatleírás készüljön, határidők feltüntetésével.

8.3. A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések

A tervben javaslatot kell adni a védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztésekre az alábbiak figyelembe vételével:

- Árvízvédelmi létesítmények vonatkozásában és a területhasználatok tervezése kapcsán a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv, az Árvízi Kockázat-kezelési Terv és a Nagyvízi Meder Kezelési Terv előírásainak figyelembe vétele szükséges
- Védelmi eszközök, anyagok beszerzése
- Vízkár-elhárítási gyakorlatok szervezése

- A vízkár-elhárítási tervek folyamatos aktualizálása, védekezési tapasztalatokkal való továbbfejlesztése
- Védelmi létesítmények fejlesztésének tervezése és megvalósítása

9. Korábbi védekezések tapasztalatainak értékelése

- **Szent János tér, Kisbéri árok (Kutera patak) – 1090-es hrsz. – Nagy-tó**

A Bakonysárkány irányából érkező nagy mennyiségű csapadékvíz gondtalan levezetéséhez a Kutera patak medrét kitisztították, kimélyítették, azonban ezzel a komplex vízelvezetési probléma csak egy része oldódott meg. Szükséges a Fehérvári utcai híd cseréje (tervek készek, engedélyezés alatt), az 1090 hrsz-ú mocsár kitakarítása és folyamatos karbantartása, a Nagy-tó medrének kotrása és zsilipjének cseréje. Nagy segítség lenne, ha már a Kutera patak vízhozamát és annak folyási intenzitását sikerülne csökkenteni. Ezt egy külterületen megépítendő záportározó segítségével lehetne megoldani.

- **Hántai tavak**

A Hántai tavak mindegyikének medre a Bíró erdőből származó hordalékkal telítődik évről évre. A meder kotrásával el lehetne érni, hogy a Bálint-ér vízhozama és az erdő felől érkező csapadékvíz ne olyan intenzitással haladjon tovább a Kisbér felé lévő tavakba, terhelve meg ezzel azok zsilipjeit. Célszerű lenne az erdő és az afeletti területeken olyan növényzetet telepíteni, mely megfogná a lezúduló csapadékot és a tavakba történő hordaléklerakás elkerülése végett annak felfogására alkalmas műtárgyat építeni. A tavak vizét levezető Bálint-ér medrének kotrása és a tavak zsilipjeinek cseréje nagyobb biztonságot nyújthatna.

- **Perczel Mór utca**

Jelenleg az utca alsó szakaszában az árok és áttereszek rendbetételével a csapadékvíz levezetése megoldott, azonban ezzel csak a házak újbóli elöntése elleni védelem lett megoldva. A probléma gyökere, az utca felső felében lévő természetes árok, így a csapadékvíz a felső területekről sok hordalékot visz le magával. Mivel a természetes árok egy részére már ráépítkeztek, záportározó építésével össze lehetne gyűjteni a lehulló csapadékot és azt egyenletesen, lassan lehetne az utca alsó felében lévő jó állapotú csapadékvíz elvezető rendszerre ráengedni, ezzel annak terhelése csökkentene.

- **Hánta, Dohány utca**

2011-es átteresz építéssel és árok takarítással egyelőre nem okoz gondot a csapadékvíz elfolyása, azonban a lezúduló csapadékvíz által hozott nagy mennyiségű hordalék és annak lerakódása a jövőben ismételt gondokat fog okozni. Fontos a homokfogó műtárgy rendszeres ellenőrzése és a lakossággal együttműködve az árok és áttereszek folyamatos tisztántartása. Fontos lenne a homok lefolyásának megakadályozása, a külterületen lévő meglévő árokrendszer kitisztítása – ahol nincs, ott kialakítása – és annak több szakaszára hordalékfogó műtárgy beépítése.

10. A vízkárelhárítás vízügyi ágazati irányítási rendszere (Országos Műszaki Irányító Törzs, OMIT)

Az OMIT a 7/2012. (II.10.)-., A vízkárelhárítás országos irányításának szervezeti és működési szabályzatáról”- szóló BM utasítás alapján épül fel.

Komárom-Esztergom Megyei Védelmi Bizottság Szervezeti felépítése

Komárom-Esztergom Megyei Védelmi Bizottság Elnöke	dr. Kancz Csaba
Komárom-Esztergom Megyei Védelmi Bizottság Elnöke-helyettese	Németi László tű. Ezredes
Komárom-Esztergom Megyei Védelmi Bizottság Titkára	Bakos Sándor alezredes

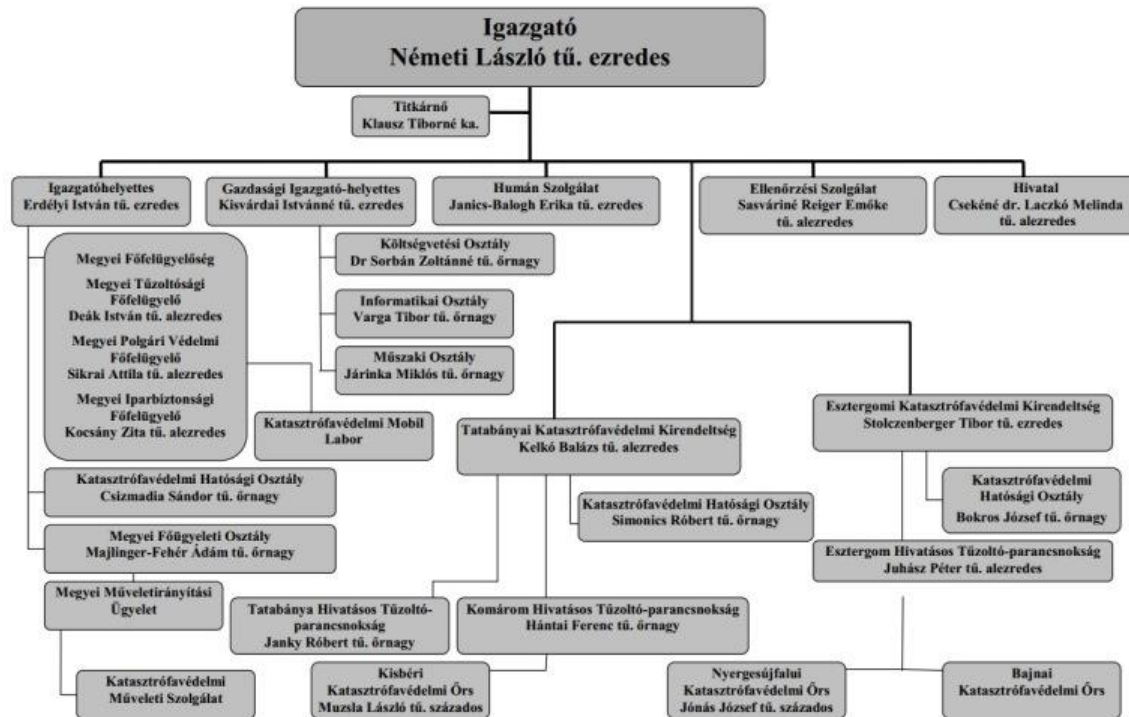
Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vezetésének felépítése

beosztás	név	telefonszám
Igazgató	Németh József	00 36 96 315-486
Műszaki Igazgató-helyettes	Sütheő László	00 36 96 500-019
Tatai Szakasz mérnökség vezetője	Molnár András	00 36 96 500-000

Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetésének felépítése

beosztás	név	telefonszám
Igazgató	Németi László tű. ezredes	(+36-34) 512-070
Igazgató-helyettes	Erdélyi István tű. ezredes	(+36-34) 512-070

**A Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
szervezeti felépítése
2016. március 16.**

11. Védekezéssel összefüggő jogszabályok jegyzéke

Az alábbiakban tájékoztató jelleggel kerülnek csak ismertetésre a jogszabályok. Azok naprakész ismeretért, a változások nyomon követéséért, az érintettek tájékoztatásáért a Védelemvezető a felelős.

11.1 A vízkárelhárításra vonatkozó főbb jogszabályok

- A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (11.) a települési önkormányzat feladatává teszi az egészséges ivóvíz biztosítását, a vízrendezést és vízelvezetést, vízkárelhárítást.
- **A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.)**
Tartalmazza a vizekkel és vízi létesítményekkel összefüggő állami és települési önkormányzati feladatokat. Külön rendelkezik a vizek kártételei elleni védelem és védekezés pontos teendőiről, tételesen meghatározva a polgármester (főpolgármester) az árvíz- és belvízvédekezéssel kapcsolatos államigazgatási feladatairól - és hatásköréről.
- **A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) kormányrendelet (Vhr.)**
A rendelet a kormánybiztos jogkörének meghatározásán túl meghatározza a védekezés országos irányítását, a védekezés műszaki feladatának helyi irányítását, a védelmi bizottság irányítási és koordinációs feladatait. A meghatározott fokozatú védekezési készülség elrendeléséről, megszűnéséről módosításáról, illetve az ehhez szükséges tájékoztatási kötelezettség teljesítéséről is e jogszabály rendelkezik.
- **A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) kormányrendelet (Hkr.)**

A rendelet a vízügyi igazgatási szervek, valamint a helyi önkormányzatok jegyzőinek vízgazdálkodási hatósági hatásköreiről és a hatósági jogkör gyakorlásának rendjét határozza meg.

- **Az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet**

A rendeletben az ár és belvízvédelmi feladatok konkrét meghatározása szerepel. A felkészülés részeként a védelmi tervek fajtáinak meghatározása, tartalma, elhelyezése is szabályozásra került. A rendelet melléklete tartalmazza az állami tulajdonú és kezelésű létesítmények jegyzékét.

- **30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról**

A rendelet részletesen szabályozza a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló munkák, művek és létesítmények műszaki tervezésére, rendeltetésszerű és biztonságos kialakítására, használatára, fenntartására és üzemeltetésére, vonatkozó előírásokat.

- **147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokat tartalmazza.**

- **120/1999. (VIII.6.) Kormány rendelet a vizek és közcélú vízilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról.**

11.2 A vizek kártételei elleni védekezésre vonatkozó jogszabályok kivonatos áttekintése a helyi vízkár elleni védekezés tekintetében

A vizek kártételei elleni védelem és védekezés **önkormányzati feladatait** a Vg.tv. 16.§ tartalmazza:

„ (5) **A helyi önkormányzatok feladata:**

a) a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

b) a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése — kül- és belterületi védőművek építésével — a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

c) a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő — külön jogszabályban meghatározott — feladatok ellátása.”

Az árvíz- és belvízvédekezés **műszaki és államigazgatási feladatai:**

Vg.tv. 17.§:

„... (3) A saját szervezettel védekező települések által fenntartott műveken az árvíz- és belvízvédekezés műszaki feladatait a település közigazgatási határán belül — a vízügyi igazgatási szervek szakmai irányításával — a polgármester (Budapesten a főpolgármester) a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal útján látja el.

(4) Az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkár-elhárítás államigazgatási feladat- és hatáskörét — a külön jogszabályban meghatározottak szerint — a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke, illetőleg a polgármester, fővárosban a főpolgármester látja el.

...

(6) A főpolgármester, a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke, illetve a polgármester rendeli el az árvíz- és belvízvédekezéssel, valamint a helyi vízkárelhárítással kapcsolatos — a külön jogszabályban meghatározott államigazgatási feladatok körében — a kitelepítést, a kimenekítést, a visszatelepítést, továbbá közreműködik az ezzel kapcsolatos egyéb feladatok végrehajtásában.

(7) A polgármester (főpolgármester) az árvíz- és belvízvédekezéssel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatáskörében

a) közreműködik az árvíz- és belvízvédekezési területi bizottság jogszabályban meghatározott feladatainak végrehajtásában;

b) gondoskodik a közterők — ezen belül a polgári védelmi szervezetbe beosztottak és a közfoglalkoztatottak —, továbbá a védekezéshez szükséges anyagok, eszközök és felszerelések összeírásáról, nyilvántartásáról, szükség szerinti mozgósításáról, továbbá a közterők — ezen belül a polgári védelmi szervezetbe beosztottak és a közfoglalkoztatottak — általános ellátásáról;

- c) megtervezi a kitelepítést, a kimenekítést, a mentést és a visszatelepítést, illetőleg ezek elrendelése esetén gondoskodik a végrehajtásról;
- d) gondoskodik az élet- és vagyónbiztonság, valamint a mentés érdekében szükséges egyéb intézkedések megtételéről;
- e) gondoskodik a védekezésben részt vevők egészségügyi ellátásáról, továbbá a kitelepítés, a kimenekítés, a mentés és visszatelepítés során a járványok megelőzésével és elhárításával kapcsolatos intézkedésekről, az egészségügyi államigazgatási szerv közreműködésével;
- f) megteszi az árvíz és belvíz által okozott, valamint a védekezéssel kapcsolatban keletkezett károkkal összefüggésben keletkezett helyreállításhoz szükséges intézkedéseket.”

A vízgazdálkodásról szóló 1995.évi LVII. törvény (Vg.tv) 17.§ (5) alapján a vizek kártételei elleni védekezés részletes szabályait a **232/1996.(XII.26.) Kormányrendelet (R)** írja elő.

A helyi vízkárelhárítással kapcsolatos **fontosabb fogalmak** a (R) alapján:

- **védekezés:** az élet- és vagyónbiztonság érdekében, az árvíz, a belvíz kártételeinek megelőzését, elhárítását, illetőleg mérséklését szolgáló műszaki és államigazgatási feladatok végrehajtása;
- **a védekezés műszaki feladatai:** az árvizek, a belvizek és a vízhiány időszakában – a védőműveken vagy azok mentén – a védőművek védő- és működőképességének megőrzése;
- **a védekezés államigazgatási feladatai:** a védekezéssel összefüggő rendvédelmi, szociális és egészségügyi hatósági, továbbá a műszaki feladatok ellátásához szükséges munkaerő, eszköz, anyag, felszerelés rendelkezésre állása, valamint a vizek kártételei által fenyegetett területeken az élet- és vagyónbiztonság érdekében végzendő megelőző és operatív feladatok;
- **helyi vízkárelhárítás:** az árvíz-, belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában a fellépő káros vizek elleni védekezés, továbbá az elöntések folytán a területen szétterült vizeknek a vízfolyásokba, csatornákba vezetése;

A 232/1996.(XII.26.) Kormányrendelet vonatkozó előírásai:

„6. § (1) *A védekezés műszaki feladatainak helyi irányítását:*

...

b) a helyi önkormányzati tulajdonban lévő védőműveken

ba) az I., II. és III. védekezési készültség tartama alatt a polgármester vagy a polgármester által kijelölt és a VIZIG igazgató által jóváhagyott védelemvezető,

bb) a rendkívüli védekezési készültség tartama alatt, ha veszélyhelyzet kihirdetésére nem kerül sor, a polgármester vagy a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy,

bc) a veszélyhelyzet időtartama alatt a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy,

c) a **vízitársulat üzemeltetésében lévő védőműveken**, ha az nem tartozik a b) pontban foglaltak körébe

ca) az I., II. és III. védekezési készültség tartama alatt a vízitársulat intéző bizottsága által kijelölt és a VIZIG igazgató által jóváhagyott személy,

cb) a rendkívüli védekezési készültség tartama alatt, ha veszélyhelyzet kihirdetésére nem kerül sor, a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy,

cc) a veszélyhelyzet időtartama alatt a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy látja el.

(2) A védekezés műszaki feladatainak helyi irányítója

a) a védekezés végrehajtására alkalmas **védekezési szervezetet hoz létre**, amelyet a magasabb védekezési fokozatban is alkalmazni kell,

b) a vizek kártételei leküzdése érdekében kezdeményezheti a polgári védelmi szervezetek mozgósítását.
(3) Az árvízvédelmi és belvízvédelmi szakaszokon a védekezés műszaki feladatainak irányításával szakasz-vevélemvezetőt kell megbízni.

...

A védelmi bizottság

7. § (1) A vizek kártételei elleni védekezési területi bizottság feladat- és hatáskörét az illetékességi területén a védelmi bizottság látja el.

(2)–(3)

(4) A védelmi bizottság az illetékes vízügyi államigazgatási szerv vezetőjének javaslatára dönt a vizek kártételei elleni védekezés céljait szolgáló gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségek tervezéséről és igénybeviteléről.

(5) A védelmi bizottság a saját szervezeti, működési szabályai és tervei alapján, a saját munkaszervezetének bevonásával gondoskodik a védekezés területi szintű összehangolásáról.

(6) A vizek kártételei elleni védekezéssel kapcsolatos ügyekben a védelmi bizottság tagja a működési terület szerinti VIZIG igazgató.

(7) Ha a kialakult védelmi helyzet a vízügyi igazgatóság területén több megyét érint, a vízügyi igazgatóság gondoskodik arról, hogy az egyes védelmi bizottságokban intézkedésre jogosult képviselője legyen.

(8) A védelmi bizottságnak a vizek kártételei elleni védekezéssel kapcsolatos operatív működését a VIZIG igazgató javaslatára a védelmi bizottság elnöke rendeli el és szünteti meg.”

Felkészülés a védekezésre

8. § (1) A védekezésre való felkészülés során a védekezésre kötelezettek feladatai:

a) a védőművek, azok műtárgyai és tartozékai, valamint a védekezési berendezések, gépek, eszközök és felszerelések karbantartása;

b) a védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése, kiegészítése;

c) a saját védelmi szervezetek megszervezése és felkészítése,

d) az a)–b)–c) pont alatt felsoroltak rendszeres, évenkénti felülvizsgálata;

e) védekezési gyakorlatok tartása.

(2) A vízügyi igazgatóságok feladata az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően:

...

b) a védekezési tevékenységgel összefüggő műszaki és szervezési **egyeztetések biztosítása a védekezésre kötelezettek számára;**

(3) A védekezési terveket a védekezésre kötelezettek **minden év december 10-ig felül kell vizsgálnia és a változásokat a terveken át kell vezetnie.**

A vízügyi igazgatóság műszaki és szervezési adatszolgáltatási kötelezettsége

9. § (1) A vízügyi igazgatóság szolgáltatja:

a) a védelmi bizottság elnöke útján

1. az erőforrás-igénybevételi tervek elkészítéséhez, védelmi szakaszok szerinti bontásban a szükséges munkaerő, a szivattyú-gépkezelők létszámát, továbbá a szállítóeszköz, földmunkagép szükséges mennyiségét;

2. a kitelepítési, kiürítési, mentési, befogadási és visszatelepítési tervek elkészítéséhez a lokalizációs tervek kivonatát, a műszaki leírást és átnézetes helyszínrajzot, amely tartalmazza az előtéssel fenyegetett területeket, a kiürítés végrehajtására alkalmas utakat és vasútvonalakat;

b) a **helyi önkormányzatok** és vizitársulatok **saját védekezési terveinek elkészítéséhez a mértékadó, illetőleg jellemző vízszintek és vízhozamok, továbbá a befogadó és csatlakozó állami főművek műszaki alapadatait.**

(2) A VIZIG az (1) bekezdés a) pontjában felsorolt adatokban bekövetkezett változásokat – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve útján – évente január 31-ig közölni köteles az érintett polgármesterrel, főpolgármesterrel és a védelmi bizottság elnökével.

(3) **A VIZIG a Vgtv. 16. § (4) bekezdés d) pontja szerinti szakmai irányítási feladatkörében:**

a) **jóváhagyja a települési vízkárelhárítási terveket,**

b) **közreműködik a védekezési felkészülésben és a védőművek felülvizsgálatában,**

- c) a polgármester részére nyújtott segítség keretében műszaki szakirányítást végez,
d) a védelmi szakaszokhoz kapcsolódó magaspартokon és a folyók nyílt árterében lévő, árvízvédekezést folytató települések esetében kijelöli a védvonalakat, továbbá meghatározza az ideiglenes védművek kiépítési szintjeit.

Erőforrás szervezési közreműködési kötelezettség

- 10. § (1)** A 9. § (1) bekezdésének a)/1. pontjában meghatározott, védekezéshez szükséges erőforrásokat és a figyelőszolgálat működtetéséhez szükséges létszámot a vízügyi igazgatóság elsősorban előszerződések megkötésével biztosítja.
(2) A szerződések előkészítésében és megkötésében a polgármesterek közreműködnek.

Tájékoztatás a védelmi felkészülésről

- 11. §** A vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter vagy az általa kijelölt személy az állandó tárcamegbízottakat, a vízügyi igazgatóság vezetője a védelmi bizottságot szükség szerint, de legalább évente egy alkalommal tájékoztatja a védelmi felkészülés helyzetéről, valamint a védekezéssel kapcsolatos várható feladatokról.

....

A védekezési készülség elrendelése

- 13. § (1)** Az I., II. és III. fokozatú védekezési készülséget a védekezésre kötelezett szervezet vezetője rendeli el, módosítja és szünteti meg.

..

Tájékoztatás a védekezési készülség elrendeléséről

- 14. § (1)** A védekezési készülségi fokozatok elrendeléséről, módosításáról és megszüntetéséről
a) a VIZIG-ek a Törzset, a védelmi bizottság elnökét és a katasztrófák elleni védekezésben résztvevő, ügyelettel rendelkező szerveket,
b) a polgármester, főpolgármester a működési terület szerinti VIZIG ügyeletét, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervét és a lakosságot,
c) a víztársulatok a működési terület szerinti VIZIG ügyeletét és az érintett települések polgármestereit haladéktalanul tájékoztatják.

...

A védelemvezető feladatai

- 15. § (1)** A védelemvezető (szakasz-védelemvezető) köteles a védekezés érdekében szükséges minden intézkedést megtenni, így különösen gondoskodni:
a) a védőművek állapotának állandó megfigyeléséről, káros jelenségek esetén a szükséges beavatkozások megtételéről, a műtárgyak jegesedésének megakadályozásáról;
b) a vizek lehetséges legkisebb kártétellel történő levezetéséhez szükséges műszaki intézkedés elrendeléséről, végrehajtásáról és ellenőrzéséről;
c) a mentesített területre betört vizek elszigeteléséről, a víznek a mederbe történő visszavezetéséről és az ezzel összefüggő munkák elvégzéséről;
d) a védekezéshez szükséges munkaerő mozgósításáról, anyag és felszerelés utánpótlásáról;
e) a védekezésben résztvevők foglalkoztatásáról, munkájának irányításáról;
f) a védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, elsősorban a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartásáról;

...

- (3) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a vízügyi igazgató gondoskodik:

...

- b) a folyamatos kapcsolattartásról az érintett települések polgármestereivel, a víztársulatokkal és a környezetvédelmi hatóságokkal;

...

- (5) A polgármester, illetőleg az általa kijelölt védelemvezető a védekezés műszaki feladatait a vízügyi igazgatósággal együttműködve látja el. A védekezés felelős vezetői egymást kölcsönösen tájékoztatják.

Az irányítási rendszer

16. § A védekezési készültségi fokozatokban, a műszaki irányítás feladatainak ellátása során:

- a VIZIG igazgató a Törzs útján a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszternek,
- a polgármester vagy az általa kijelölt védelemvezető a Helyi Védelmi Bizottság elnöke útján közvetlenül a Megyei Védelmi Bizottság vezetőjének,
- a VIZIG szakasz-védelemvezetője a vízügyi igazgatónak,
- a vízitársulat védelemvezetője a VIZIG szakasz-védelemvezetőjének,
- az önkormányzathoz kirendelt vízügyi műszaki irányító közvetlenül a vízügyi igazgatónak,
- rendkívüli védekezési készültség időszakában, ha veszélyhelyzet kihirdetésére nem kerül sor, a VIZIG igazgató vagy a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kirendelt megbízott, továbbá a polgármester, főpolgármester vagy az általa kijelölt védelemvezető a Törzs útján a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszternek van alárendelve.

Védekezési ügyelet

17. § (1) A védekezés ideje alatt a védekező szervezeteknél a szervezet központjában és a szakaszvédelmi központokban védekezési ügyeletet kell tartani. (2) Minden ügyeleten naplót kell vezetni. A naplóba be kell jegyezni a védekezés szempontjából minden jelentős eseményt, valamint a védekezéssel kapcsolatban adott vagy kapott utasítást és jelentést.

Jelentések, tájékoztatások

18. § (1) Védekezési tevékenységükről a készültség ideje alatt naponta kötelesek:

- VIZIG-ek – a helyi önkormányzatok és a vízitársulatok védekezési tevékenységéről is – 9 óráig az OVF műszaki ügyeletének jelentést tenni,
  - a polgármesterek az illetékes VIZIG, a budapesti főpolgármesteri hivatal műszaki ügyelete az OVF műszaki ügyeletére tájékoztatást adni,
  - a vízitársulatok az illetékes vízügyi igazgatóság műszaki ügyeletére tájékoztatást adni.
- (2) A rendkívüli eseményekről haladéktalanul, az (1) bekezdésben meghatározottak szerint kell jelentést tenni, illetőleg tájékoztatást adni.

Kimenekítés, kiürítés

19. § (1) Ha az árvízvédelmi védvonal átszakadásának veszélye fenyeget, vagy ha az elöntések emberi életet, létesítményeket és javakat veszélyeztetnek

- a VIZIG igazgató köteles a védelmi bizottság elnökének,
  - a helyi önkormányzat szakasz-védelemvezetője a polgármesternek, főpolgármesternek a veszélyeztetett területekről a kitelepítés elrendelésére javaslatot tenni.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában foglalt javaslatról és az ezzel kapcsolatban meghozott döntésről a polgármester, főpolgármester soron kívül tájékoztatja a hivatásos katasztrófavédelmi szervet.

A védekezés megszüntetését követő intézkedések

20. § (1) A védelemvezető a készültség megszüntetése után haladéktalanul gondoskodik:

- a védekezéshez használt anyagok, eszközök és felszerelések összegyűjtéséről, kijavításáról és raktározásáról, az elhasználtaknak az előírt mennyiségre való kiegészítéséről;
  - a védekezésben részt vett dolgozók járandóságainak elszámolásáról;
  - más szervektől, valamint az állampolgároktól igénybe vett szolgáltatások, anyagok, eszközök és felszerelések elszámolásáról, illetőleg a meglevők visszaadásáról;
  - a megrongálódott védőművek helyreállításáról.
- (2) A készültség megszüntetését követő 30 napon belül a védelemvezető a felülvizsgálatra jogosult szerv részére a védekezésről összefoglaló jelentést köteles készíteni és jóváhagyásra előterjeszteni.

...

11.3. Katasztrófavédelemmel, polgári védelemmel összefüggő joganyagok

- 2011. évi CXXVIII. törvény a 2013. évi CXCL. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról,

Az jogszabály meghatározza a polgármester védekezési feladatait, azaz: katasztrófa-elhárítási tervek készítését, a helyi lehetőségek figyelembevételével a védekezés feltételeinek a biztosítását, felkészítést, lehetőséget biztosít a polgári védelmi szolgálatra való kötelezésre, illetőleg a területi, települési, kerületi és munkahelyi polgári védelmi szervezetbe kiképzésre és gyakorlatára. A polgármester jogköre a katasztrófaveszélyekről szóló, a magatartási szabályokat is tartalmazó tájékoztatás, szükség esetén kérelmezheti a Kormánytól, települése katasztrófa súlytotta területté történő nyilvántartását.

- **90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről**

A jogszabály a környezetkárosodást megelőző intézkedéseket, a környezetkárosodás megszüntetése érdekében a helyreállítási, kárelhárítási, illetve kármentesítési tevékenységeket összegzi.

11.4 Védekezés költségeinek elszámolásával, megtérítésével kapcsolatos joganyagok

- **9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet a vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól**
A támogatás igénylésének feltétele, hogy az önkormányzat a váratlan esemény bekövetkezésétől vagy - védekezési kiadások esetén - a védekezés megkezdésétől számított 7 napon belül a rendeletben meghatározott adatlapon a szükséges bejelentést megtegye, tekintettel arra, hogy a jelentésre nyitva álló határidő elmulasztása jogvesztő. A jogszabály komplex módon szabályozza a támogatási igény benyújtását és a támogatás elszámolását, melyhez a szükséges nyomtatványok a rendelet mellékletét képezik.

11.5 Kártérítésre, kártalanításra vonatkozó joganyagok és szabályok

11.5.1 Kártalanítás

Az árvízi védekezés kapcsán keletkezett károk kártalanítási felelősségét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, és a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet előírásai szabályozzák. A kártalanítási kötelezettség megállapítása szempontjából elsősorban azt kell vizsgálni, hogy terhel-e valakit, illetve kit terhel a bekövetkezett kárral kapcsolatban felelősség. E témakör vonatkozásában szükséges előrebocsátani, hogy a helyi vízkár kapcsán keletkezett károk kompenzációja **vonatkozásban a jogi szempontból helyes szóhasználat a kártalanítás.**

Kártérítés abban az esetben jár, ha valaki szándékosan vagy gondatlanul kárt okoz másnak. Mentésül a felelőssé alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható."

Kártalanítás abban az esetben merül fel, ha az okozott kár nem jogellenes, hanem jogszerű tevékenység folytán következett be, pl.: „Az ingatlan tulajdonosa túrni köteles, hogy az erre külön jogszabályban feljogosított szervek - a szakfeladataik ellátásához szükséges mértékben - az ingatlant időlegesen használják, arra használati jogot szerezzenek, vagy a tulajdonjogát egyébként korlátozzák. Ebben az esetben az ingatlan tulajdonosát az akadályoztatás (korlátozás) mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg.”)

Fontos továbbá a fogalmak tisztázása

- depónia: vízfolyások menti, az ártérben elhelyezkedő földhányás, mely a vízfolyás kotrása során kiemelt anyag felhalmozása során keletkezik, védműnek nem minősül, de a környező terepből való kiemelkedés által a depónia mögötti háttérterület elöntését időlegesen megakadályozhatja.
- védmű: vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1. számú melléklet 17. pont: „a vizek kártételei elleni védekezéshez szükséges vízilétesítmény”.

A kártalanítási felelősség vonatkozásában elsődleges szempont, hogy kit terhel a védekezési felelősség. (E tekintetben tehát irreleváns, hogy a vízfolyás tulajdonosa az állam vagy az önkormányzat.)

11.5.2 Kárenyhítés

- Önkormányzati védekezési kiadások, illetve önkormányzati tulajdonú ingatlanokban bekövetkezett károk kárenyhítése (a vis maior tartalék felhasználásának részletes szabályairól 8/2010. (I. 28.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés: „A támogatás célja az egyes természeti károkból adódó indokolt és szükséges védekezési kiadások - részbeni vagy teljes - megtérítése, valamint a 3. § szerint részletezett önkormányzati, kisebbségi önkormányzati tulajdonban lévő építményekben a vis maior események okozta károk helyreállításának részbeni vagy teljes támogatása.”)
- Magántulajdonban lévő ingatlanokban és ingokban bekövetkezett károk kárenyhítése. Kormányzati döntés szükséges az esetleges kárenyhítésről. Amennyiben ez a döntés megszületik, szükséges érintett körnek (ld. lakóingatlan), a támogatás feltételeinek, a nem támogatható körnek, a kárbejelentés módjának, a kárfelmérés metodikájának, valamint a finanszírozás alapelveinek meghatározása.

11.5.3 Helyreállítás

A védművek, depóniák helyreállításának felelőssége a védmű/depónia, tulajdonosának személyéhez igazodik. A helyreállítás ebben az esetben a víz levonulását megelőző állapot helyreállítását jelenti, fejlesztésre nincs lehetőség.

Állami védmű/depónia helyreállításáért az állam a felelős.

Önkormányzati védmű/depónia helyreállításáért az önkormányzat a felelős.

12. Kötelező dokumentációkra vonatkozó joganyagok (mellékletekben)

- **Védelmi napló**
Az I-II-III. fokozat elrendelését követően kötelező vezetni. A vezetésének általános szabályait a csatolt dokumentumminta tartalmazza.
- **Ár és belvízvédelmi művek éves felülvizsgálati jegyzőkönyve**
Az önkormányzati kezelésben lévő ár es belvízvédelmi létesítmények állapotát évenként legalább egyszer (ősszel), valamint minden nagyobb csapadék levonulását követően felül kell vizsgálni. A vizsgálatról jegyzőkönyvet kell felvenni.
- **Összefoglaló jelentés**
A készültség megszüntetését követően összefoglaló jelentést szükséges készíteni a védekezési munkákról a befejezéstől számított 14 nap alatt, a képviselő testület számára. A jelentésben elemezni kell a helyi vízkárelhárítási készültséget kiváltó okokat, a védekezés folyamán megtett intézkedések eredményeit, a műveken végzett munkálatokat, a jelentkező károk mértékét. Az összefoglaló jelentésnek ki kell térnie arra, hogy milyen tevékenységekkel lehetne csökkenteni a károkat, illetve a védekezés tapasztalatai alapján, mely területeken kell további műszaki tevékenységet - fejlesztést, fenntartást - folytatni a hatékonyabb vízelvezetés, a vízkárok megelőzése érdekében. Az értékelés egy példányát a területileg illetékes vízügyi igazgatóság részére is meg kell küldeni.

- **Települési vízkárelhárítási terv**

A védelmi terv aktualizálását a vízkárelhárítási időszak után szükségszerűen és az időközben történt fejlesztések –amelyek hatással vannak a vizek lefolyására- (infrastruktúra kiépítése, út, autópálya, depónia, töltés, tározó, stb.) befejezését követően el kell végezni és a jogszabályban meghatározottak alapján évente felül kell vizsgálni.

- **Gazdasági bizonylatok**

Az elrendelt készütségi fokozatok alatt a védekezési beavatkozásokkal összefüggésben felmerülő gazdasági dokumentumokat, bizonylatokat különös gondossággal kell elkészíteni és összegyűjteni a későbbi elszámolás és a szükséges támogatások, VIS MAIOR kárigények jogszerű alátámasztása érdekében.

- **Fotódokumentáció**

A vízkáreseményekről, az elvégzett műszaki beavatkozásokról célszerű dátummal és a helyszínek megnevezésével ellátott fotódokumentációt készíteni, a VIS MAIOR kárigények alátámasztása érdekében.

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE: Melléklet száma	Melléklet címe
M-1	Védekezési készütségi fokozat elrendelő határozat
M-2	Védekezési készütségi fokozat megszüntető határozat
M-3	Napi jelentés
M-4	A vízkárelhárítás során foglalkoztatott létszám nyilvántartása
M-5	A vízkárelhárítás során alkalmazott gépek és berendezések nyilvántartása
M-6	A vízkárelhárítás során felhasznált anyagok nyilvántartása
M-7	Összefoglaló jelentés
M-8	Jegyzőkönyv az éves felülvizsgálathoz
M-9	Védelmi szervezetek elérhetőségei
M-10	Védelmi szervezet
M-11	Védekezési anyagok listája
M-12	Ellenőrző lista a Védelemvezető részére
M-13	Védelmi napló vezetése (Segédlet)
M-14	Védelmi napló
M-15	Kisbér, hasznos telefonszámok jegyzéke

A védelemvezető feladatai a védekezésre való felkészülés időszakában	
Figyelemmel kíséri a várható rendkívüli meteorológiai helyzetre kiadott riasztásokat, valamint a VIZIG által készített hidrometeorológiai tájékoztatókat.	
A vízvisszatartó depóniák és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében	
A beavatkozási helyeket, depóniákat megközelítő utak járhatóságának felülvizsgálata	
Műtárgyak felülvizsgálata	
Védelmi eszközök, anyagok, gépek felülvizsgálata	
A kommunikáció módjának megszervezése	
A védelmi szervezet értesítése, felkészülés az esetleges védekezésre	
Vízkar-elhárítási terv, annak éves felülvizsgálatainak és más felkészülési tervek áttekintése	
A védelemvezető feladata a védekezési időszakban	
Tájékoztodik az előre jelzett tetőző vízszintekről, a várható vízkár eseményekről, és a várható elöntésekről (VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyelete, Katasztrófavédelmi Igazgatóság).	
Elrendeli a védekezési készültséget, értesítést küld a releváns intézményeknek, valamint tájékoztatja a lakosságot	
A készültség elrendelését követően azonnal intézkedik a védelmi napló vezetéséről	
Gondoskodik a védekezéshez szükséges munkaerő mozgósításáról, beosztás készítéséről. Az település vízkár-elhárítási szervezetét mozgósítja.	
Gondoskodik a védekezésben résztvevők foglalkoztatásáról, munkájának irányításáról. A munka megkezdése előtt gondoskodik a védekezésben résztvevők tűz-, munka- és balesetvédelmi oktatása megtartásáról, és dokumentálja azt	
Kapcsolatfelvétel környező szomszédos Önkormányzatokkal, szerződött partnerekkel	
Kommunikációs csatornák üzembe helyezése, ellenőrzése	
Helyi vízállás észlelés megszervezése, esetleg ideiglenes mércék kihelyezése	
Felvonulási területek kijelölése és biztosítása	
A védelmi helyzet, az előrejelzés alapján módosítja a védekezési készültség fokozatát	
Azonnali beavatkozást igénylő problémák elhárításáról intézkedés, például: <ul style="list-style-type: none"> • töltéskoronák és megközelítő utak kátyúzása, utak és rakodóterek hómentesítése • műtárgyak elzárószervezeteinek hó- és jégmentesítése, működtetéshez szükséges eszközök kiszállítása (pl. lakatkulcsok) • eltömődött, feliszapolódott mederszakaszok soron kívüli tisztítása • töltések és műtárgyak környezetének kaszálása szükség szerint jelenségek megfigyelése érdekében 	
Gondoskodik a lakosság folyamatos tájékoztatásáról	
Gondoskodik a védekezés irányító- és őrszemélyzetének megkülönböztető jellel (karszalag, jelvény, kitűző), a járművek, és a földmunkagépek „VÍZKÁRELHÁRÍTÁS” feliratú táblával való ellátásáról	
Gondoskodik a védekezéshez szükséges anyag, eszköz, felszerelés és gép szükség szerinti utánpótlásáról	
Gondoskodik a védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, elsősorban a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartásáról	
Gondoskodik a vizek lehetséges legkisebb kártétellel történő levezetéséhez szükséges műszaki intézkedés elrendeléséről, végrehajtásáról és ellenőrzéséről	

Gondoskodik a mentesített területre betört vizek elszigeteléséről, a víznek a mederbe történő visszavezetéséről és az ezzel összefüggő munkák elvégzéséről	
Gondoskodik a védőművek állapotának állandó megfigyeléséről, káros jelenségek esetén a szükséges beavatkozások megtételéről, a műtárgyak jegesedésének megakadályozásáról	
Az elrendelt védekezési fokozatban reggel 07.00 óráig napi jelentést készít és küld a VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének	
Fényképfelvételekkel (lehetőség szerint az időpont rögzítésével) dokumentálja az esetleges károkat és a védekezési mozzanatok a beavatkozások helyszínein	
A védekezéshez a védelemvezető részére nyújtott segítség igénylése a VIZIG-től (szakértője műszaki szakirányítást végez)	
Tartós védekezés esetén gondoskodik legalább tíz naponkénti költségbecslés elkészítéséről és a védekezési költségfedezetének igényléséről	
Szükség esetén kezdeményezheti a polgári védelmi szervezet mozgósítását	
A vízkárelhárítás feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, a VIZIG-el és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel rendszeres kapcsolatot tartva kell ellátnia	
A vízállások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken, és ezen adatok igény szerinti továbbítása	
Ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízelvezető (emésztő) képességét, a vízelvezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével	
A védekezés befejezésekor a védekezési készülséget megszünteti, a védekezés alatt keletkezett dokumentumokat összegyűjti	

A védelemvezető feladata a védekezés megszüntetését követő időszakban	
Ha kitelepítés történt a védekezés során, megszervezi a visszatelepítést	
Gondoskodik az ideiglenes védőművek elbontásáról	
Gondoskodik a védekezés után elbontott, és hulladékká váló anyagok besorolás szerinti ártalmatlanításáról. Ennek megítéléséhez - szükség szerint - igénybe veszi a Környezetvédelmi Természetvédelmi Felügyelőség és az ÁNTSZ segítségét	
Szükség szerint megszervezi a kármentesítést	
Intézkedik a védelmi költségek elszámolásáról	
Gondoskodik a védvonalak eredeti állapot szerinti helyreállításáról	
Intézkedik a beavatkozási helyek, tetőző vízszintek, elöntési határvonalak rögzítéséről (geodézia, fényképfelvétel), valamint dokumentálásáról	
Intézkedik a védekezésnél használt eszközök, gépek karbantartásáról	
Intézkedik az elhasználódott védelmi anyagoknak az előírt mennyiségre kiegészítéséről	
A települési védelmi szervezettel kiértékeli a védekezést, a tapasztalatokat összefoglaló jelentésben összegzi és megküldi a felülvizsgálatra jogosult szerv részére	
Gondoskodik a vízkár-elhárítási terv aktualizálásáról (fényképfelvételek, védekezési tapasztalatok, stb.).	
Összefoglaló jelentés készítése képviselőtestület felé készülség lezárása után 15 napon belül	
Összefoglaló jelentés elfogadtatása képviselőtestülettel és megküldése a VIZIG részére készülség lezárása után 30 napon belül	
Összefoglaló jelentés csatolása a védelmi tervcsomaghoz, védekezés dokumentumainak archiválása	

Segédlet

Védelmi napló vezetésének általános szabályai

A védelmi napló a helyi védekezési tevékenységről készült egyetlen olyan okmány, amely az ellenőrzés, a műszaki-gazdasági elszámolás alapja, ezért feltétlen gondos vezetést kíván.

1. Védelmi napló vezetését a védekezési fokozat elrendelése után azonnal meg kell kezdeni, majd folyamatosan kell vezetni, a megtett intézkedéseket azonnal be kell jegyezni.

2. A naplóbejegyzéseket időrendi sorrendben, a dátum és az idő percnyi pontosságú megjelölésével, a bejegyző aláírásával kell megtenni.

3. Bejelentés esetén rögzíteni kell:

- a bejelentés időpontját
- a bejelentő nevét, telefonszámát és későbbi elérési lehetőségét
- a bejelentés pontos tartalmát
- a szóban forgó esemény, jelenség helyét
- és ha van a veszélyeztetett javakat

4. Intézkedés esetén rögzíteni kell:

- az intézkedés időpontját
- a hívott személy nevét, telefonszámát és későbbi elérésének lehetőségét
- a lefolytatott beszélgetés tartalmát
- a kapott vagy adott utasításokat

5. Többek közt naponta bejegyzendő:

- az elvégzett védekezési munka,
- a felhasznált anyagok, igénybe vett eszközök mennyisége,
- a védekezésben résztvevők létszáma,
- alkalmazott technika,
- keletkezett károk,
- az ügyelet átadás-átvétele,
- a társszervektől kapott, illetve a részükre adott tájékoztatások, intézkedések.

6. A védelmi naplóba csak a védelemvezető és az ügyeleti szolgálat tagjai tehetnek bejegyzést.

7. A védelmi naplót az ügyeleti szolgálat irodájában kell tartani úgy, hogy a védekezés ideje alatt betekintés és bejegyzés céljából bármikor hozzáférhető legyen.

8. A vízkárelhárítás eseményeiről, helyszíneiről célszerű fénykép dokumentációt készíteni a fénykép készítése időpontjának feltüntetésével.

9. Legyen összhangban a vis maior bejelentésekhez kapcsolódó irat dokumentációval.

10. A védelmi naplót számozott oldalakkal folyamatosan kell vezetni, lehetőleg minél gyakrabban digitalizálni szkenneléssel.

11. A naplóba időrendi sorrend szerint be kell ragasztani:

- faxküldeményeket,
- E-mail küldeményeket

KISBÉR

Egyéb hasznos telefonszámok

http://www.kisber.hu/kisber01013254_telefonkonyv.html

Autóbusz pályaudvar - KNYKK Zrt.

870 Kisbér, Városház tér 13.
Tel.: +36 34/352-220

Batthyány Kázmér Szakkórház

2870 Kisbér, Iskola u. 11.
Tel: +36 34 552 600
Fax: +36 34 352 350

Kisbéri Közös Önkormányzati Hivatal

2870 Kisbér, Széchenyi u. 2.
Tel: +36 34/354-666
Fax: +36 34/353-042

Komárom-Esztergom Megyei Falugazdász Körzetközponti Irodája

Ügyfélfogadási rend:
Hétfő-Csütörtök: 08.00-16.00 óráig
Péntek: 08.00-12.00 óráig

Központi Orvosi Ügyelet

2870 Kisbér, Iskola u. 11.
Tel: +36 34/354-000

MÁV Vasútállomás

2870 Kisbér, Köztársaság u. 1.

Országos Mentőszolgálat, Mentőállomás

2870 Kisbér, Petőfi S. u. 3.
Tel.: +36 34/353-777
Tel.: +36 34/353-778
Segélyhívó: 112

Posta

2870 Kisbér, Széchenyi u. 4.
Tel.: +36 34/352-230

Rendőrkapitányság

2870 Kisbér, Batthyány tér 4.
Tel.: +36 34/552-620

Kisbéri Városigazgatóság

2870 Kisbér, Perczel M. u. 40.
Tel.: +36 34/552-006
Fax: +36 34/352-367
Igazgató: Gerenday Zsuzsanna

VÉDEKEZÉSI KÉSZÜLTSEGI FOKOZAT ELRENDELŐ HATÁROZAT

Kisbér településen jelenleg I./II. /III. fokú helyi vízkár készütség áll fenn.
Kisbér települése jelenleg nem áll fenn vízkár-elhárítási készütség.

Az elmúlt napok hidrometeorológiai viszonyaira és a kialakult helyzetre való tekintettel
20.....-tól

I./II. /III. fokú helyi vízkár készütséget rendeltek el

KISBÉR TELEPÜLÉS .....részére/egészére

a vizek kártétel elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet 13. §
(1) bekezdése szerinti jogkörömben eljárva.

A védekezés ideje alatt az Ügyeleti Szolgálat a ..... működik.

Címe: .....

A védelemvezető .....
..... mobiltelefonon és .....email
címen érhető el 0-24 óra között.

Ezen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, ezért ezen határozatot egyszerűsített formában
hoztam meg.

Kisbér, 20.....

.....

.....
védelemvezető

A határozatról értesítést kapnak:

- Területileg Illetékes Vízügyi Igazgatóság
- Területileg Illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Lakosság

MEGSZÜNTETŐ HATÁROZAT

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése szerinti jogkörömben eljárva a Kisbér település közigazgatási területére vonatkozóan a 20.....-tól érvényben lévő I./II./III. fokú helyi vízkár védekezési feszültséget 20.....-tól

MEGSZÜNTETEM

A megszüntetés indokai:

A vízszint csökkenésére, a kedvezően alakuló hidrológiai helyzetre való tekintettel a védekezési készültség fenntartása nem indokolt.

Ezen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, ezért ezen határozatot egyszerűsített formában hoztam meg.

Kisbér, 20 .....

.....

.....
védelemvezető

A határozatról értesítést kapnak:

- Területileg Illetékes Vízügyi Igazgatóság
- Területileg Illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Lakosság

NAPI JELENTÉS

M-3 melléklet

Védekező szervezet	
Tárgynap	
Vízkárelhárítás	helyi vízkár

I. VÉDELMI HELYZET

Elrendelt készültségi fokozat	I/II/III.
Elrendelés kezdete	

II. VÉDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

- Hidrometeorológiai jellemzők
- Védekezési helyszín jellemzése
- A védekezési helyen végzett tevékenységek
- Elöntött terület nagysága, veszélyeztetett közigazgatási terület

III. IGÉNYBE VETT ERŐFORRÁSOK

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FOGLALOZTATOTT LÉTSZÁM

Erőforrás	Létszám			
	Műszaki	Fizikai	Egyéb	Összesen
Saját erő				
Külső forrás				
Összesen:				

A KÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Teherautó (db)	Személyautó (db)	Földmunkagép (db)	Vízi jármű (db)	Szivattyú (db)

Egyéb gépek és berendezések:

A KÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FELHASZNÁLT ANYAGOK

Homokzsák db	Homok m ³	Fólia m ²	Fáklya db	Üzemanyag L

Karó db	Palló m ²	Szűrőszövet m ²	Terméskő m ³	Kavics m ³

Egyéb anyagok:

IV. JELENSÉGEK

M-3 melléklet

- Észlelt jelenség helye, észlelés időpontja

V. BEAVATKOZÁS

- Elvégzett beavatkozások (helyszín, típus, eredmény stb.)
- Szivattyú üzemeltetésre vonatkozó adatok (kapacitás, átemelt vízmennyiségek, vízállások, befogadók)

VI. KÖLTSÉGEK

- A védekezés napi költsége (Ft)

VII. EGYEBEK

Kisbér, 20 .....

.....

.....

védelemvezető

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

Védekező szervezet	
Időtartam	
Vízkárelhárítás	helyi kár

I. KÉSZÜLTSEGI ADATOK

Elrendelt készüeltségi fokozatok	I/II/III
Elrendelés időtartama, kronológiája	

II. VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI TEVÉKENYSÉG ELHÁRÍTÁSA

- Hidrometeorológiai helyzetkép értékelése, tapasztalatok
- Jellemző vízállások, esemény lefolyása
- Tetőző vízállások és vízszintrögzítés eredményeinek összefoglalása (ha volt)
- Felkészülési idő
- Védekezési munkák időrendben
- Veszélyeztetett közigazgatási terület, elöntött terület nagysága
- Mentési-kiürítési munkák
- Védművekben és létesítményekben keletkezett károk, helyreállítási igények

III. IGÉNYBE VETT ERŐFORRÁSOK

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FOGLALOZTATOTT LÉTSZÁM

Erőforrás	Létszám			
	Műszaki	Fizikai	Egyéb	Összesen
Saját erő				
Külső forrás				
Összesen:				

A KÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Teherautó (db)	Személyautó (db)	Földmunkagép (db)	Vízi jármű (db)	Szivattyú (db)

Egyéb gépek és berendezések:

A KÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FELHASZNÁLT ANYAGOK

Homokzsák db	Homok m ³	Fólia m ²	Fáklya db	Üzemanyag L

Karó db	Palló m ²	Szűrőszövet m ²	Terméskő m ³	Kavics m ³

Egyéb anyagok:

IV. JELENSÉGEK ÉS BEAVATKOZÁSOK

- Észlelt jelenség helye, észlelés időtartama, fejlődéstörténete
- Elvégzett beavatkozások (helyszín, típus, eredmény s.t.b.)
- Szivattyúzási munkák bemutatása
- Belvízzel/fakadóvízzel/szivárgó vízzel előntött területek térképi lehatárolása és Hrsz lista összeállítása

V. KÖLTSÉGEK

- A védekezés becsült költsége

VI. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

- Események értékelése, jelenségek és beavatkozások
- Ideiglenes és állandó védművek értékelése, védelmi szakasz összefoglaló jellemzése
- Kommunikáció a készültség során
- Társszervezetekkel történő együttműködés során szerzett tapasztalatok, javaslatok
- Védekezési tapasztalatok, levont következtetések
- Fejlesztési javaslatok

Kisbér, 20.....

.....

(.....)

JEGYZŐKÖNYV

M-8 melléklet

Készült: Kisbér város Polgármesteri Hivatalában 20.....év.....hó ...-n

Tárgy: Kisbér város vízkár-elhárítási védképességének éves felülvizsgálata

Jelen vannak:

Név	Szervezet	beosztás/telefonszám	Aláírás

I. TELEPÜLÉSI VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERV

Vízkár-elhárítási terv legutóbbi aktualizálásának időpontja:	
Települési vízkár-elhárítási szervezeti beosztás aktualizálásának időpontja:	

Szöveges értékelés:

.....
 ...
 .....
 ...
 .....
 ....

II. ÖNKORMÁNYZATI KEZELÉSBEN LÉVŐ CSAPADÉKVÍZ ELVEZETŐ LÉTESÍTMÉNYEK ÁLLAPOTA

	Csapadékvíz elvezető létesítmények					
	Hossz	Állapot	Kaszáltság	Feliszapó- lódottság		Kiépítettség ^x
	fm	jó, megfelelő, felújítandó, változó	%	tól-ig (cm)	db/ térf. m ³	%
Zárt csatorna			-		-	-
Nyílt árok lapburkolattal			-		-	
Nyílt árok előregyártott burkoló elemmel			-		-	
Nyílt földmedrű árok					-	
Folyóka			-		-	
Szikkasztó árok					-	
Vízvezető rendszer összesen:				-	-	
Záportározó	-					-
Szivattyúállás	-		-	-		-

^x Kiépítettség: (meglévő vízvezető létesítmények hossza / szükséges vízvezető létesítmények hossza) x 100

Szöveges értékelés

.....
 ...
 .....
 ...
 .....
 ...
 .....
 ...

**III. ÖNKORMÁNYZATI KEZELÉSBEN LÉVŐ VÉDELMI
 LÉTESÍTMÉNYEK ÁLLAPOTA**

Önkormányzati kezelésben lévő bel-, és külterületen található védelmi művek, műtárgyak:

Töltés (depónia) hossza (km)	
Töltések kaszáltsága a hossz % -ában	
Kaszálások száma (alkalom/év)	
Műtárgyak állapota (jó, rossz, megfelelő felújítandó)	

Szöveges értékelés

.....
 ...
 .....
 ...
 .....
 ...
 .....
 ...

IV. VÉDELMI ANYAGOK, ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK, GÉPEK

Ssz.	Védelmi anyag megnevezése	mért.egys.	Mennyiség	Állapot
1.	Homokzsák	db		
2.	Homok	m ³		
3.	Fólia	m ²		
4.				

Ssz.	Védelmi eszköz megnevezése	mért.egys.	Mennyiség	Állapot
1.	Lapát	db		
2.	Talicska	db		
3.				
4.				

V. A VÉDKÉPESSÉG HIÁNYOSSÁGAINAK MEGSZÜNTETÉSE

A védképesség helyreállítása érdekében elvégzett / hátralévő feladatok:

.....
...
.....
...
.....
...
.....
...
.....
...

VI. FEJLESZTÉSI JAVASLATOK

A védképesség növelése érdekében szükséges javaslatok:

.....
...

.....

...

.....

...

.....

...

.....

...